

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITTO RY VUOSIRAPORTTI 2020

KOHTAA MUT

Kohtaa
mut

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITTO RY
"KOHTAA MUT"
VUOSIRAPORTTI VUODESTA 2020

Sisältö

Rakennamme kaikkien yhteistä maailmaa,
harvinaisille ja tavallisille, harvinaisen hyvällä otteella3

Vaikuttamistoiminta:

Vaikuttamistoiminnassa tuloksia ja takapakkia..... 4

Kansalaistoiminta

Tuki yhdistyksille sekä toimintaa perheille ja aikuisille 9

Viestintä

Viestinnän ydin: YK:n vammaissopimus ja oikeus palveluihin.....24

Talous ja hallinto 25

Kunniamerkit ja huomionosoitukset 31

Tukipiirit ja yhdistykset..... 32

Tässä raportissa kerromme avoimesti liiton toiminnan sisällöistä, tuloksista, hallinnosta ja taloudesta.

Kansikuvassa

Kohtaa mut! Best Buddies -kaveritoiminnan ohjaaja Tiia Vihavainen ja vapaaehtoistoiminnan assistentti Otto Saukkonen, jotka palkattiin tehtäviinsä Paikka auki -avustuksella. Kuvaaja Miisa Sankila.

Raskas epätietoisuuden vuosi

KORONAPANDEMIA VAIKUTTI merkittävästi myös Kehitysvammaisten Tukiliiton toimintaan maaliskuusta 2020 alkaen. Tärkeintä oli huolehtia henkilöstön ja toimintaan osallistuvien terveys- ja turvallisuudesta. Työntekijämme kaikissa tehtävissä tekivät parhaansa vaikeassa tilanteessa, ja he mukauttivat toimintaa ja työskentelytapoja esimerkiksi tavalla. Löysimme uusia toimintamuotoja ja muotoilimme uusia palveluita vastaamaan tarpeisiin, joita ihmisille syntyi koronakriisissä. Tukiliiton reagoitukyky ja valmius verkossa tapahtuvaan toimintaan ja verkkotoiminnan laajentamiseen osoittautui hyväksi. Kannoimme huolta myös jäsenyhdistysten toimintamahdollisuuksista ja käynnistimme yhdistyksille suunnatun koulutuksen verkkotoiminnan aloittamisesta. Toiminnan mukautuksista huolimatta koronakriisi iski liiton toimintaan voimalla, sillä monet liiton toimintamuodoista perustuvat ihmisten kohtaamiseen erilaisissa tapahtumissa eri puolilla maata. Meiltä kohtaajilta kiellettiin kohtaaminen.

Jäsenet ja viestintäpalveluidemme muut käyttäjät kaipasivat koronavuonna runsaasti tietoa ja tukea yllättävässä tilanteessa. Tiedotimme tilanteesta ja rajoituksista aktiivisesti selko- ja yleiskielellä. Korona-aikana monen läheisen ja

omaishoitajan jaksaminen on ollut koetuksella, ja osa vammaispalveluista on toteutunut puutteellisesti. Viestimme säännöllisesti päättäjille ja viranomaisille kehitysvammaisten ihmisten ja heidän läheistensä moninaisista haasteista ja peloista koronan keskellä. Tiivistimme yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa. Nostimme esille myös vammaisalan työvoimapulaa ja alan henkilöstön jaksamista. Koronapandemia vaikutti suuresti myös liiton jäsenyhdistysten perustoimintaan. Isot yhdistykset pystyivät muokkaamaan toimintaansa paremmin kuin pienet. Osa pienemmistä yhdistyksistä joutui laittamaan toiminnan kokonaan tauolle.

• • •

Poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta työskentelimme täysipainoisesti ja saimme aikaan hyviä tuloksia kaikissa toimintamuodoissa. Tässä raportissa kerromme avoimesti liiton toiminnasta, tuloksista ja taloudesta. Sydämellinen kiitos kaikille mukana olleille ja toimintaan positiivisesti vaikuttaneille!

Risto Burman
toiminnanjohtaja

KORONA LEIMASI VAIKUTTAMISTA 2020

VUODELLE 2020 SUUNNITELLUT vaikuttamisen aihealueet jäivät käytännössä koronan jalkoihin. Koronaan liittyvää vaikuttamista sen sijaan tehtiin runsaasti sekä omana toimintana että yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa.

Raportoimme yhdessä muiden kehitysvamma-alan järjestöjen kanssa yhteensä yli 20 kertaa valtioneuvoston tilannekeskukselle korona-ajan tilanteesta ja vaikutuksista kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä elämään. Nostamiamme teemoja hyödynnettiin valtionhallinnon koronatyo-skentelyssä.

Lainsäädäntöön vaikuttaminen eteni koronan varjossa

Vammaislainsäädännön uudistamiseen pääsimme koronavuonna vaikuttamaan lakiasiantunteuksellamme sosiaali- ja terveysministeriön Osallisuustyöryhmässä. Työryhmän loppuraporttiin sisältyneet ehdotuksemme parantaisivat vammaisten ihmisten osallisuutta ja osin myös

ennakollista oikeusturvaa. Työryhmä ei kuitenkaan pystynyt puuttumaan vammaispalveluiden kilpailutuksiin, eikä niitä suitsivia muutoksia tehty sote-lakipakettiin.

Vaikutimme kansallisen lapsistrategian seurantaryhmässä siihen, että vammaiset lapset, nuoret ja heidän perheensä tunnistetaan läpi strategian erityisesti haavoittuvassa asemassa olevana ryhmänä. Heidät huomioitiin hyvin myös lapsistrategian koronatyo-ryhmän raporteissa, joiden tekstejä olimme tiiviisti mukana kirjoittamassa.

Annoimme noin 20 omaa lausuntoa eri viranomaisille ja olimme kirjoittajina monissa Vammaisfoorumin lausumisissa. Teimme laajasti vaikuttamisyhteistyötä myös muun muassa kehitysvammajärjestöjen kanssa.

Sote-lakipaketin hyte-säännöksiä vahvennettiin ehdottamaamme suuntaan ja esiin nostamamme yksityisten vammaispalveluiden sääntelyä tarkennettiin. Nostimme muiden kehitysvammajärjestöjen kanssa keskusteluun vaativien erityispalvelujen turvaamisen sote-uudistukses-

Toimi ja vaikuta -tilaisuuden osallistujien terveisiä Rovaniemeltä:

- On hyvä vaikuttaa asioihin yhdessä, se on silloin helpompaa.
- Olemme kiitollisia, että olemme saaneet oppia uutta.
- Mukana on ollut mukavia ihmisiä, joiden kanssa on saanut puhua vaikuttamisesta.
- Se harmittaa, että läheisille tarkoitettu päivä jää väliin koronan takia.

Kuva: Pia Mölsä

sa. Korostimme myös henkilökohtaisen avun epäyhdenvertainen voimavararajauksen poistoa.

Korona leimasi myös viestintää ja koulutusyhteistyötä

Tuotimme kattavan Koronakysymyksiä: lakimies vastaa -sivun ja pidimme sitä ajan tasalla viranomaisohjeiden vaihtuessa. Päivitimme laajalevikkiset sosiaaliturvaoppaat.

Viestimme eri kanavissamme keskeisistä oikeuksienvalvonnan teemoista ja pystyimme siten pitämään jäsenistömme ajan tasalla erilaisista uudistuksista. Oikeuksienvalvonnan viestintäsisällöt tavoittivat aiempaa suuremman määrän ihmisiä.

Verkkovälitteisesti järjestämissämme kehitysvamma-alan yhteistyöpäivissä alan työntekijät saivat tietoa muun muassa korona-ajan oikeista toimintakäytännöistä ja itsemääräämisoikeudesta. Muiden alueellisten järjestöyhteistyötapausten tuloksena perheiden palvelut sekä jatkuivat muutosuhasta huolimatta että kehittyivät paremmin tarpeita vastaaviksi.

Lakineuvonta palveli ajankohtaisissa asioissa yhä useampia

Lakineuvontaan tuli 1300 yhteydenottoa. Määrä nousi koronan vuoksi vuodesta 2019. Palautteen perusteella lakineuvomme auttoivat perheitä asioiden ajamisessa ja ammattilaisia lain soveltamisessa. Neuvonta auttoi heitä tukemaan kehitysvammaisten ihmisten itsemääräämisoikeutta, osallisuutta ja omaa päätöksentekoa.

”Usein tätä kautta on tullut tieto, että asiakasta ei ole kohdeltu lain ja YK:n oikeuksien mukaisesti. Tämä lakineuvonta on meille tuki ja turva, kaunis kiitos.”

Oikeuksienvalvontaan saatiin STEA:n (Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus) kohdennettua valtionavustusta 223 000 euroa.

Verkosto- ja viranomaisyhteistyö 2020, lukuja

	osallistujia
AVI-päivät	
Osallistujia	190
Puheenvuorot muiden järjestämissä tilaisuuksissa	
Osallistujia	854

Lakineuvonta 2020

	kpl
Lakineuvonta, yhteydenottoja / tapauksia	
Määrä	1 300
Asiakirjojen avustaminen	
Määrä	20

Verkosto- ja viranomaisyhteistyön sekä lakineuvonnan lukuja vuonna 2020.

Tuen ja valmennuksen keskus lisäsi tietoa kehitysvammaisten ihmisten tukemisesta

Koronavuosi oli osallisuuden edistämisen näkökulmasta haastava. Koronan vuoksi ihmisten elämänpiiri kapeni ja tukijoiden keskittyminen oli tilanteesta selviytymisessä kansalaisuuden ja osallisuuden edistämisen sijaan.

Toteutimme aiempaa enemmän asioita verkon välityksellä. Kehitysvammaisille aikuisille suunnatut koulutukset eivät kuitenkaan etänä toteutettuina onnistuneet. Jouduimme perumaan tai siirtämään päivätoiminnan kehittämiseen liittyvät kokonaisuudet. Päivätoiminnan kehittämisen kiinnosti saamamme suullisen ja kirjallisen palautteen valossa kuitenkin aiempaa enemmän.

Osallisuuden edistäminen 2020

	kpl
Puheenvuorot	24
Kuulijoita	836
Verkostoyhteistyö	
Tapaamisia	51
Neuvontayhteydenotot	
Yhteydenottoja	55
Suorat lähetykset	9

Osallisuuden edistämisen lukuja vuonna 2020.

”Päivätoiminnasta voisi olla pidempikin koulutus ja hyviä vinkkejä jo nyt tuli uudenlaiseen ajatteluun. Sen syventäminen vielä.”

Perustimme Tuen ja valmennuksen keskuksen, jonka toimintaa koordinoimme. Tukeen ja valmennukseen liittyvät teemat kiinnostivat. Saamamme palautteen perusteella ihmiset olivat kokeneet hyödyllisiksi aiheista pitämämme suorat lähetykset netissä. Niitä seurasi yhteensä yli 8 000 ihmistä.

Vuoden aikana toteuttamamme kaksi sosiaalisen median kampanjaa tavoittivat ison yleisen eli lähes 40 000 ihmistä. Toisessa aiheena oli ihmisten saaman tuen laatu ja toisessa toimeentulon merkitys osallisuuden toteutumisessa. Verkko-sivumme työ- ja päivätoiminnan muuttamisesta korona-aikaan sopivaksi oli suosittu ja kävijät saivat käytännön vinkkejä toimintaan.

Koulutuspuheenvuoroja pidimme edellisvuotta enemmän. Neuvonnan tarve kasvoi vuoteen 2020 verrattuna 25 prosentilla. Neuvonnassa nousivat esille esimerkiksi palkkatyöhön pääseminen, työ- ja päivätoimintapaikkojen koronasulun vaikutukset ja riittämätön tuki opiskeluissa.

Verkostoyhteistyömme määrä kasvoi. Yhdessä muiden vammaisjärjestöjen kanssa tekemälämme vaikuttamistyöllä saimme näkemyksiäm-

Malike 2020

Toimintavälinekoulutuksia	7
Osallistujia	45
Verkkokoulutus	1
Osallistujia	156

Malike-toimintavälinekoulutukset, lukuja 2020.

me muun muassa työministeriön teettämään selvitykseen vammaisten työllistymisen rakenteellisista esteistä ja työkykyohjelman sisältöön. Otimme kantaa oppivelvollisuuden laajentamiseen, tuen ja inklusion edistämiseen osana Oikeus oppia -ohjelmaa sekä osatyökykyisten työllistämisen Suomen mallin selvitykseen.

Osallisuuden edistämiseen saatiin STEA:n kohdennettua valtionavustusta 150 047 euroa.

Tieto lisääntyi apuvälineistä ja osallistumisen mahdollistamisesta

Välineellä on väliä -kampanjassa vaikeasti vammaiset ihmiset, heidän perheensä ja yhteisöt kertovat kokemuksiaan siitä, mitä osallistumista edistävät, säännöllisessä käytössä olevat toimintavälineet merkitsevät heille.

”Vilin arki on muuttunut täysin. On mahdotonta enää kuvitella elämää ilman rattaita.”

Vaikuttamistyömme tuloksena sosiaali- ja terveysministeriö päivitti lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteiden opasta haluamaamme suuntaan.

Julkaisemiemme kolmen videon avulla lisäsimme tietoa vammaisten lasten osallisuudesta sekä apuvälineiden hankinnasta ja rahoituksesta selkeällä ja helposti ymmärrettävällä tavalla. Videot toimivat konkreettisina työkaluina esimerkiksi perheille heidän hakiessaan apuvälinettä

perheenjäsenelleen.

Kuudessa ruotsinkielisessä kunnassa järjestetyn Kärky kiertää -kiertueen tapahtumiin osallistui noin 500 ihmistä. Kiertueella kuntapäätäjät saivat tietoa jo yhden hankitun toimintavälineen tarjoamista mahdollisuuksista kuntalaisten liikkumiseen.

Vaikeasti vammaiset ihmiset saivat osallistumisen mahdollisuuksia

Perhekursseille osallistui yhteensä 58 henkilöä, heistä vaikeasti vammaisia osallistujia oli 17.

”Ulkoilua ja maastoliikkumista mahdollistavia apuvälineitä päästiin kokeilemaan ja niiden hankintaan saatiin vinkkejä.”

Aikuisten toimintaan osallistui yhteensä 35 henkilöä, heistä vaikeasti vammaisia osallistujia oli 14.

Mahdollistimme liikkumista ja harrastamista korona-aikana

Tarjosimme toimintavälineiden vuokrausta maksutta. Tämä edisti vaikeasti vammaisten ihmisten osallistumisen mahdollisuuksia kotiympäris-

töissä aikana, jolloin emme voineet pandemian vuoksi järjestää toimintaa.

”Olemme todella kiitollisia toimintavälineen lainasta ja siitä ettei vuokraa peritty. Kuulumme riskiryhmään ja kaikki muu toiminta harrastukset/terapiat jäi poikkeusolojen takia tauolle. Liikuimme luonnossa/maastossa maastopyörätuolilla.”

Välinevuokraamot palvelivat välineiden kokeilijoita Tampereella, Helsingissä ja Rovaniemellä. Vuokrauksia oli yhteensä 379, ja vuokrausvuokausia 8 921.

Vastasimme 556 yhteydenottoon, joista 56 prosenttiin liittyi toimintavälineiden neuvontaan, vuokraamiseen ja hankintaa.

”Kurssi oli hyödyllinen ja opimme paljon erilaisista apu- ja toimintavälineistä erityistä tukea tarvitseville lapsille. Nyt ymmärrämme paremmin myös osallisuuden ja osallistumisen eron.”

Malike-toimintaan saatiin STEA:n kohdennettua valtionavustusta 486 000 euroa.

Kuva: Laura Vesa

Otso Nohteri kokeili aurinkokeinua Malikkeen vuokraamotoiminnan kautta.

TUKI YHDISTYKSILLE SEKÄ TOIMINTAA PERHEILLE JA AIKUISILLE

Verkon kautta tavoitettiin aiempaa enemmän yhdistyksiä

Maaliskuussa 2020 alkanut epidemia pysäytti niin jäsenyhdistysten toiminnan kuin kasvokkain kohtauksiin perustuneen liiton tuen. Kevään aikana kehitimme verkon kautta annettavaa tukea ja kontaktoimme puhelimitse yhdistyksiä kysyen paikkakunnan tilannetta ja yhdistysten tuen tarpeita. Tarjosimme jäsenyhdistyksillemme yhteensä 25 verkkokoulutusta, -keskustelua tai -kurssia. Lisäksi tuotimme kaikille avoimia, omaan tahtiin katsottavia videoita itseopiskelukurssseja. Myös yhteistyö ja vaikuttamistyö kuntiin onnistui verkon välityksellä.

Liittokokous 26.9.2021 järjestettiin niin, että osallistuminen oli mahdollista etäyhteyksin ja asiamiehen välityksellä. Liittokokous poikkeusjärjestelyin onnistui hyvin, mutta edellytti paljon tiedottamista ja yhdistystoimijoiden opastamista. Yhteensä edustettuina oli 66 yhdistystä ja äänimääräksi laskettiin 136, joka oli enemmän kuin edellisellä vuonna. Siirtyminen verkkoon ei supistanut jäsenyhdistyksille tarjottavaa tukea vaan päinvastoin edesauttoi kehittämään toimintamuotoja edelleen ja tavoittamaan myös uusia toimijoita ja jäseniä.

Yhdistysten toimintaa ja tyytyväisyyttä liiton antamaan tukeen kartoitettiin puhelinhaastattelulla, jonka kautta tavoitettiin 146 jäsenyhdistystä. Haastatteluiden mukaan yhdistystoimijat pitivät liiton tärkeimpänä tukena keskitettyä jäsenrekisteri- ja jäsenmaksupalvelua. Toiseksi

Tapahtumia yhdistyksille 9.-15.11.
tukiliitto.fi/toiminta/tapahtumat

ti	Vinkkivartti (Facebook Live): kello 14.-14.15 nuorten palvelupöytä 16-18v	
ke	Itä-Suomen alueen jäsenyhdistysten verkkokeskustelu kello 17-18	
to	Tiedä oikeudet -verkkokoulutus kello 12-15 ja 17-19	
to	Vie yhdistyksesi ryhmätoiminta verkkoon -kurssi kello 17.30-19.30	

Tule mukaan

- 16.11. Infoilta yhdistyksille yhteisestä tekemisestä ja taloudellisesta tuesta verkossa
- 21.11. Yhdistystreffit -verkkokoulutus

Korona-aika nopeutti digiloikkaa
yhdistystoiminnassa.

hyödyllisimpänä pidettiin yhdistystoimintaan ja vaikuttamistoimintaan annettavaa ohjausta ja kolmanneksi liiton jakamaa toimintarahaa. Kaiken kaikkiaan yhdistykset kiittelivät liiton tarjoamaa tukea ja liiton suunnasta tulleita yhteydenottoja, vaikka yhdistykset esittivät myös kehittämis ehdotuksia liiton toiminnalle. Haastattelussa kysimme myös yhdistysten kiinnostusta oman yhdistyksen toiminnan kehittämiseen. Kartoituksen perusteella suurin osa (70 %) tukiyhdistyksistä oli kiinnostuneita kehittämään verkkotoimintoja liiton tuella vuonna 2021.

Tukiliitolla oli vuonna 2020 yhteensä 155 paikallista ja valtakunnallista jäsenyhdistystä. Lisäksi jäseninä olivat 14 alueellista tukipiiriä. Tukiliit-

ton jäsenyhteisöihin kuului vuoden 2020 lopussa 15 784 henkilöjäsentä. Jäsenyhdistysten ja henkilöjäsenten määrä oli vuoden aikana jonkin verran vähentynyt: jäsenyhdistysten määrä väheni kahdella ja henkilöjäsenten määrä 493 henkilöllä.

Taloudellinen tuki aktivoi yhdistysten toimintaa ja yhteistyötä

Kehitysvammaisten Tukiliiton jäsenyhdistyksille jaettiin taloudellisenä tukena toimintarahaa vammaisten henkilöiden oikeuksiin ja tukeen vaikuttamiseen, yhdistystoiminnan kehittämiseen ja kaikille yhteisiin Kohtaa mut -tapahtumiin. Avustuksen suuruus vaihteli 500 eurosta 3 000 euroon ja oli keskimäärin 1 000 euroa.

Toimintarahalla toteutettiin eniten vertaistukea ja Kohtaa mut -tapahtumia. Yhdistystoiminnan kehittämistä sekä vaikuttamista vammaisten henkilöiden toimintaan toteutui lähes yhtä paljon. Koronatilanteen vuoksi 27 yhdistystä ei voinut toteuttaa suunniteltua toimintaa vaan tuen käyttö siirtyi vuodelle 2021. Kerätyn seuranta-tiedon perusteella pienetkin tapahtumat toivat virkistystä ja niitä odotettiin. Pienet yhdistykset toteuttivat pääasiassa vertaistointia ja suuremmat yhdistykset, kuten tukipiirit, edistivät puolestaan vaikuttamistoimintaa.

Kerätyssä seurantaraportissa yhdistystoimijat kuvasivat toimintarahalla merkitystä seuraavasti:

”Huitulanharjun väki soitteli, että Mitä tehhään, minnekkä mennään...”

”Toimintarahalla on tärkeä merkitys toiminnan toteuttamisessa ja pakottaa keksimään uusia toimintatapoja, joilla saataisiin porukkaa mukaan toimintaan ja tutustumaan toisiinsa.”

”Kolme maakuntaa ja noin 20 tukiyhdistystä sijaitsevat pitkähköjen etäisyyksien päässä toisistaan. Korona opetti käyttämään digitaalisia kokousjärjestelyjä.”

Taloudellista tukea jaettiin 66 yhdistykselle 70 000 euroa.

Jäsenistön koulutukset ja neuvonta 2020, lukuja

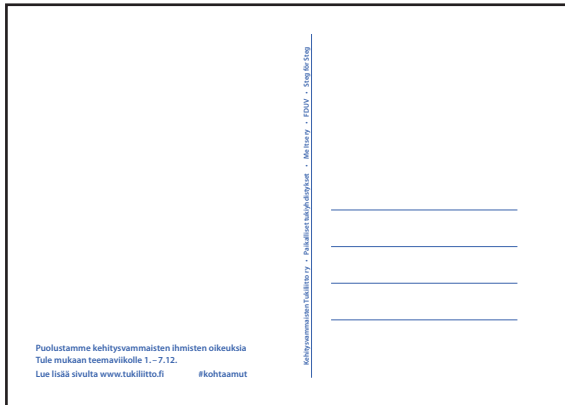
Tiedä oikeudet -verkkokoulutukset	8
Osallistujia	186
Läheisten tuki asioiden hoitamisessa -verkkokeskustelut	2
Osallistujia	72
Neuvonta ja ohjaus	
Kertoja	246
Itseopiskelukurssit sosiaaliturvasta ja palveluista Hyväksymys.fi-alustalla	
Katseluja	1 024

Yhdistystoiminnan kehittäminen:

Yhdistystreffit-verkkokoulutus	1
Osallistujia	68
Vie yhdistyksesi ryhmätoiminta verkkoon -kurssi	2
Osallistujia	27
Tukea hallitustyöhön -tilaisuudet	2
Osallistujia	19
Alueelliset verkkokeskustelut	12
Osallistujia	70
Vaikuttamiseen liittyviä kehittämisprosesseja ja tilaisuuksia	9
Osallistujia	116
Yhdistystoiminnan tuen ohjaus ja neuvonta	
Yhteensä kertoja	80
Jäsenyhdistyskäynnit ja -kokoukset verkkovälitteisesti	21
Osallistujia	640

Kehitysvammaisten viikko 2020

Tapahtumat 1. – 7.12.2020	
Paikallisia tapahtumia	n. 63
Osallistujia yhteensä	n. 750
Osallistujia somen kautta	yli 300

Teemaviikon kampanjan suosio yllätti kaikki: kaikkiaan yli tuhannella kortilla lähetettiin työstä ja toimeentulosta terveisiä kuntapäättäjille sekä kerrottiin läheisille korona-ajan yksinäisyydestä.

Kehitysvammaisten viikon teemana "Irti köyhyydestä. Työstä palkkaa."

Teemaviikkoa on perinteisesti vietetty paikallisin tapahtumin, joihin voi saada Tukiliitolta pientä taloudellista tukea, teeman mukaista materiaalia ja viestintätukea. Nyt koronavuonna osallistuvia taomijoita kehotettiin järjestämään mahdolliset tapahtumat joko etänä tai terveys- turvallisuu huomioiden esimerkiksi jo olemassa olevissa ryhmissä.

Uutena toimintaideana toteutettiin korttikampanja, johon halukkaat pystyivät turvallisesti osallistumaan pienissä ryhmissä. Tukiliitto lähetti toimijoille Kohtaa mut -korttipohjia, joissa oli tilaa piirustuksille ja viesteille. Korttikampanjan suosio yllätti: kaikkiaan yli tuhannella kortilla lähetettiin työstä ja toimeentulosta terveisiä kuntapäättäjille sekä kerrottiin läheisille korona-ajan yksinäisyydestä. Palautteiden perusteella kampanja otettiin ilolla vastaan, koska moni taho ei ollut uskaltanut edes suunnitella varsinaisia tapahtumia.

Tukiliiton yhdistyksistä moni jätti teemaviikon täysin väliin, mutta toisaalta edellisiä vuosia aktiivisemmin viikkoon osallistuivat asuin- yksiköt sekä työ- ja toimintakeskukset. Lähes kolmannes mukana olleista toimijoista osallis-

tui ensimmäistä kertaa teemaviikkoon. Viikko oli myös aiempaa näkyvämmiin esillä sosiaalisessa mediassa.

Teemaviikkoa toteutti 63 kehitysvamma-alan toimijaa. Teemaviikon toteuttavat kertoivat seuraavaa:

*"Teema näkyi asiakkaiden tekemissä videoissa ja avajaispuheessa.
Matin polku palkkatyöhön sekä
Jounin tarina – kummassakin kerrotaan
palkkatyön teemasta."*

*"Kuntapäättäjille osoitetuissa korteissa
vedottiin päättäjiin toimintakeskusten
auki pysymiseksi."*

*"Kirjoitamme tarinoita jäsenten
omista työpoluista."*

*"Asumisyksiköissä ja palvelutalossa taitelijat
tekivät kortteja pienissä ryhmissä ja viettivät
samalla pikkujoulua.
Kortit olivat seinällä näyttelynä ja
paikallislehti teki pienen jutun."*

*Jäsenyhdistyksille suunnattua tukea
toteutettiin pääasiassa liiton yleisavustuksella.*

Jäsenyhdistysten taloudelliseen tukeen saatiin STEA:n kohdennettua valtionavustusta 70 000 euroa.

Teemaviikon tukea liitto jakoi

Pieni ele -keräyksen tuotoista.

Perheille suunnattu toiminta

Perhetyö edisti lasten ja nuorten osallisuutta sekä vertaistukea

Vuonna 2020 kehitimme uusia verkkotoimintoja kasvokkaisten kokoontumisten tilalle. Perheiden vertaistukea edistimme toteuttamalla vanhemmille kolme chat-vertaistukiryhmää ja yhden ryhmän videopuhelun avulla. Lisäksi tarjosimme vanhemmille yhden illan verkkokeskusteluita lapsen itsenäistymisen ja parisuhteen tueksi.

Tukiliiton perhetyötä ohjasi voimavara- ja ratkaisukeskeinen työote, ja teimme yhteistyötä vapaaehtoisten vertaisvanhempien kanssa. Järjestimme Tukiliiton sisäisenä yhteistyönä kaksi kolmen kerran koulutusta, joiden avulla tarjosimme yhdistyksille välineitä muun muassa vertaistukiryhmien siirtämiseen verkkoon. Organisoimme yhdistyskoulutukset hyvin nopeasti keskellä poikkeusaikaa, ja ne tavoittivat osallistujia hyvin.

Perhetyön ammattilaisille suunnatut koulutukset täyttyivät nopeasti. Koulutuksemme tarjosivat ammattilaisille erilaisia käytännön työvälineitä lapsen osallisuuden edistämiseen ja sisarusten huomiointiin. Perhetyön viestintä oli aktiivista ja monikanavaista. Otimme osaa Lastensuojelun keskusliiton Lapsen oikeuksien viikon viestintäkampanjaan, jonka teemana tänä vuonna oli Lapsen oikeus tulevaisuuteen. Nostimme kampanjassa esiin kaikkien lasten oikeutta leikkiin. Leikin kautta lapsi voi muun muassa opetella valintojen tekemistä, mikä on tärkeä taito tulevaisuuden kannalta.

Kasvokkaiset kohtaamiset olivat vuoden aikana mahdollisia vain läheinen ja lapsi -tsemppitapaamisissa tammikuussa ja Maaseudun terveys- ja lomahuollon kanssa yhteistyössä järjestetyllä tuetulla lomalla lokakuussa. Uutena toimintana jaoimme loppuvuodesta läheinen ja lapsi -apua-

Perhetyön koulutukset ja osallistujamäärät

Verkkotoiminta vanhemmille tapahtumia	12
Osallistujia	100
Verkkokurssit itsenäistymisvaiheessa olevien nuorten vanhemmille	
Tapahtumia	4
Osallistujia	44
Verkkokoulutukset ammattilaisille	
Tapahtumia	5
Osallistujia	113
Tuettu loma yhteistyössä MTHL:n kanssa	1
Osallistujia	23
Perheitä	6
Läheinen -lapsi -tapaaminen	
Osallistujia	30
Perheitä	10
Verkkovertaistuki	
Tapahtumia	4
Osallistujia	30
MAHTI-kurssi perheille	
Tapahtumia	31
Perheitä	7
Lapsen osallisuus -verkkokoulutus	
Osallistujia	31
Erityinen sisarus -verkkokoulutus	
Osallistujia	38

Perheille suunnatut kurssit ja koulutukset.

rahoja. Käytimme apurahoihin niitä lahjoitusvaroja, joiden turvin olisimme normaalioloissa järjestäneet perhetapaamisia. Myönsimme yhteensä 27 läheinen ja lapsi -parille apurahan yhteiseen tekemiseen, kuten ratsastukseen tai elokuvissa käyntiin. Tällä halusimme tukea ke-

Tsemppitapaamisessa puheena olivat ilot, surut ja haasteet. Kommunikaatiota tuettiin tarvittaessa kuvilla.

hitysvammaisen lapsen tai nuoren elämänpiirin laajenemista ja hänen suhdettaan muihin kuin oman perheen jäseniin.

Kursseja perheille ja vanhemmille verkossa ja lähitapaamisilla

MAHTI-perhekurssin toteutimme kahdella viikonlopun mittaisella lähitapaamisella ja verkossa toteutettavilla alustuksilla ja keskusteluilla. Kursin teemana olivat osallisuutta lisäävä kommunikaatio ja toimintavälineet. Kurssi lisäsi perheiden arjen sujumista, vanhempien käsitystä lapsen voimavaroista ja mahdollisuuksista ja antoi vertaistukea ja tietoa palveluista ja kommunikaatiokeinoista. Vanhemmat kuvasivat kurssin vaikutuksia lapseen seuraavasti: lapsen kommunikaatio on mennyt eteenpäin ja lapsi on aktiivinen, kun voi tehdä valintoja. Lapsen käyttäytyminen on muuttunut oman ilmaisun kehittymisen myötä ja oma-aloitteisuus on kasvanut.

Toteutimme kaksi tiedollista verkkokurssia (4–6 viikkoa) itsenäistymisvaiheessa olevien nuorten vanhemmille. Samalle kohderyhmälle suunnattiin vanhempien valmennukset, jossa keskityttiin muutoksiin vanhemman elämässä nuoren itsenäistyessä. Kurssit sisälsivät aiheeseen liittyvät materiaalit, pohdintatehtävät, ver-

taistuelliset keskustelut ja vanhemman yksilöllisen neuvonnan ja ohjauksen.

Alkuvuonna järjestimme kuuden viikon vertaistukiryhmän verkossa tukea tarvitsevien lasten vanhemmille. Teemoina olivat vanhemman oma selviytyminen ja vahvistavat ihmissuhteet, lapsen haastava käyttäytyminen ja erityinen sisäruus. Kurssi koostui pohjustavista materiaaleista ja vertaistuellisista chat-keskusteluista. Ryhmän toteuttamisessa oli mukana kaksi vertaisvanhemmaa.

Aikuisille suunnattu toiminta

Rajoitustoimet ja yksinäisyys näkyivät kehitysvammaisten henkilöiden elämässä

Kehitysvammaisten nuorten ja aikuisten tavoittaminen oli vuoden aikana haastavaa, koska verkossa tapahtuva toiminta ei ollut isolle osalle mahdollista laitteiden tai tuen puutteen vuoksi. Tämän vuoksi tarjosimme keväällä ja kesällä puhelimitse yksilöllistä keskustelutukea, jossa oli mahdollisuus käsitellä poikkeustilannetta ja sen vaikutusta arkeen. Kohtaa mut -puhelin oli auki arkipäivisin kello 15–18 kesäkuun loppuun asti ja vastaajina olivat Tukiliiton työntekijät. Kesällä kehitysvammaisten henkilöiden tarve keskus-

Kokemusasiantuntija Anna Valkama kertoo työstään koronavuonna Tukiliitossa: ”Pidän puheenvuoroja ja olen tehnyt lehtijuttuja ja haastatteluja. Aika paljon töitä olen tehnyt verkon välityksellä teamsissä, koska en ole saanut tavata ihmisiä pandemian takia. Olisin toivonut enemmän tapaamisia ja lähikontakteja. Livenä on kivointa esiintyäkin.”

telutukeen väheni selvästi, koska rajoitustoimet lievenivät ja yhteys läheisiin oli paremmin mahdollista.

Tapaamisrajoitusten vuoksi selkokielisiä lyhytkoulutuksia pystyttiin järjestämään vain vähän. Niitä järjestettiin kolmesta eri teemasta, jotka olivat arjen huolet puheeksi, mielen hyvinvointi ja digitaidot. Koulutukset olivat pienelle ryhmälle ja niissä keskusteltiin osallistujien itsensä tarkemmin valitsemista teemoista. Palautteiden mukaan koulutukset vastasivat tavoitteita ja osallistujat saivat niistä yksilöllistä tukea eri

Aikuistyön koulutukset ja osallistujamäärät

Kohtaa mut -puhelin	
Päivystyksiä	70
Soittajia	271
Selkokieliset lyhytkoulutukset	
Tapahtumia	6
Osallistujia	47
Arjen huolet puheeksi	
Tapahtumia	2
Osallistujia	14
Verkko voittaa välimatkat	
Tapahtumia	3
Osallistujia	24
Hyvällä mielellä	
Osallistujia	9
MAHTI-kurssi nuorille aikuisille	
Osallistujia	16
Tuettu loma yhteistyössä lomajärjestön kanssa	
Osallistujia	6
Teatterista voimaa vuorovaikutukseen	
Ryhmiä	3
Osallistujia	36
Teatterista voimaa vuorovaikutukseen -verkkoluento	
Osallistujia	78
Puhevammaisten tapahtumat ja somekampanja	
Tapahtumia	4
Osallistujia	207
FASD-vertaistukiryhmät ja chatit	
Tapahtumia	7
Osallistujia	37

Koulutuksia aikuisille, joilla on kehitysvamma tai vastaava tuen tarve vuonna 2020. Osallistujat saivat uutta näkökulmaa omaan itseen, arkeen ja ihmissuhteisiin.

elämän osa-alueisiin. Digikoulutus toteutui verkossa yhteistyössä paikallisten ryhmien kanssa. Tuettuja lomia aikuisille toteutui yksi juuri ennen poikkeusajan alkua maaliskuussa. Tuettu loma tuki osallistujien arjen hallintaa ja tarjosi uusia kokemuksia: itsenäinen matkustaminen ja siellä selviäminen olivat lomalaisille voimauttavia kokemuksia.

Teatterista voimaa vuorovaikutukseen -toiminnassa kehitimme verkon kautta toteutettavan teatteriryhmän mallin. Ryhmän työskentely toteutui yhteistyössä asumispalveluiden kanssa: asumispalveluiden ohjaaja toimi ryhmän apuohjaajana saaden verkon kautta teatteriohjaajan antamia tehtäviä ja ohjausta. Jatkoimme työskentelyä syksyllä kasvokkain samojen ryhmien kanssa. Toteutimme syksyllä myös käsikirjoitusryhmän, jossa jokainen pohti elämää yksilöllisesti. Levitimme tietoa Teatterista voimaa vuorovaikutukseen -toiminnasta kehitysvamma-alan ammattilaisille verkkoluennon avulla. Lisäksi toimimme aktiivisesti Tampereen kulttuurialan yhteistyöverkostossa, jossa toimme kehitysvammaisten ihmisten äänen kulttuuritoimijoiden tietoon.

Aikuisten MAHTI

Aikuisten MAHTI-toiminnassa oli kurssi, toimintaa verkossa ja vaikuttamista puhevammaisten asioihin.

MAHTI-kurssi kohdennettiin vuonna 2020 nuoriin aikuisiin, jotka olivat vasta jonkin aikaa sitten saaneet kehitysvammadiagnoosin. Se järjestettiin kolmena lähijaksona ja verkossa toteutettavina tapaamisina ja siinä keskityttiin oman vamman käsittelyyn ja mielenterveyden tukemiseen. Kurssilla oli osuuksia myös kehitysvammaisten läheisille. Kurssin hyödyt näkyivät lisääntyneenä ymmärryksenä omista vahvuuksista ja tuen tarpeista sekä vahvistuneena uskona tulevaisuuteen.

FASD-toiminnassa teimme yhteistyötä Kehitysvammaliiton kanssa. Toteutimme verkkovertaisyryhmän nuorille ja aikuisille sekä Facebook Live -lähetyksiä ja chat-ryhmän lähi-ihmisille. Verkkovertaistukiryhmässä nuoret kokivat saaneensa vertaistukea ja tunteen, etteivät ole yk-

sin diagnoosinsa kanssa. Lisäksi he saivat diagnoosikohtaista tietoa ja uusia ratkaisuja arkeensa.

Toimimme puhevamma-alan verkostoissa ja keräsimme vuoden aikana muun muassa tietoja koronan vaikutuksista puhevammaisten ihmisten arjessa. Kannanottomme saivat näkyvyyttä ja Tukiliitto oli näkyvä toimija myös Puhevammaisten viikolla. Verkossa järjestetyt tapahtumat nostivat esille tukea tarvitsevien ihmisten oikeutta kommunikaatioon sekä lähi-ihmisten roolia sen mahdollistajana.

Best Buddies: Valtakunnallinen digikaveritoiminta käynnistyi keväällä

Best Buddies -kaveritoiminnassa toimme kehitysvammaisia ja kehitysvammattomia nuoria ja aikuisia yhteen vapaa-ajalla vapaaehtoistoiminnan keinoin. Loimme Tampereen ja Jyväskylän alueella toimivan kaveritoiminnan rinnalle digikaveritoiminnan. Tässä valtakunnallisessa vapaaehtoistoiminnassa kaveriparit tutustuivat toisiinsa pitämällä yhteyttä omien digitaalisten yhteydenpitovälineiden avulla. Koulutimme vapaaehtoisia ja tuimme eri tavoin heidän toimintaansa. Koulutukset ja tapaamiset toteutettiin videoyhteydellä.

Kaveritoiminta loi uusia väyliä. Sen kautta nuoret ja aikuiset loivat kaverisuhteita ja toimivat yhdessä. Osallistujien vuorovaikutus- ja digitaidot vahvistuivat ja syntyi oivalluksia liittyen yhdenvertaisuuteen. Osallistujat saivat seuraa ja tekemistä arkeen, minkä kautta yksinäisyys vähentyi. Kaverina toimiminen vahvisti osalle käsitystä omista kyvyistä ja taidoista.

Kaveritoiminnassa mukaan olleet nuoret ja aikuiset kertoivat toiminnasta näin:

”Oli hienoa nähdä, miten kaveri kehittyi yhteydenpidossa ja sosiaaliset taidot tuntuivat kehittyvän. Pääsimme siis luultavasti tutustumaan toisiimme entistä paremmin!”

”Minulla ei ole ollut ennen kaveria, jolla ei olisi jonkinlaista kehitysvammaa. Toki minulla on vammauton sisarus. Oivalsin, että kaveri

Best Buddies -kaveritoiminta 2020

Kaveritoimintaan mukaan hakevia henkilöitä	63
Kaverina toimivia henkilöitä	108
Tuki ja yhteydenpito	
Henkilökontaktikertoja	1 949
Kohtaa mut -tapahtumia	2
Osallistujia	54
Muu tuettu vapaaehtoistoiminta	
Tilaisuuksia	4
Osallistujia	22
Toiminnan esittelytilaisuuksia	
Tilaisuuksia	8
Kuulijoita	275

Kaveritoiminnan lukuja 2020.
Kaveritoiminnassa yhdistimme kaksi vapaaehtoista yhdenvertaiseksi kaveripariksi.

Kuva: Pia Björkman

Kaveritoimintamme vapaaehtoiset Ville ja Juhani kertovat kaveruudestaan Apu-lehdessä. Kaveritoiminta valittiin lehden lahjoituksen saajaksi. Apu-lehti tukee tuhannella eurolla hankkeita, jotka rakentavat yhteisöjä ehkäisten yksinäisyyttä.

oli silläkin tavalla uutta, sillä ympärilläni on oikeistaan vain kehitysvammaisia kaveriteita.”

”Olen oppinut olemaan yhdessä kaverin kanssa ilman vanhempien apua. Olemme käyneet esimerkiksi kaupungilla ilman, että omat vanhemmat ovat olleet mukana.”

”Olemme loppupeleissä yllättävän samanlaisia ihmisiä tukea tarvitsevan kaverin kanssa. Vamma ei estä tavallista elämää, vaikka ajattelinkin niin ennen kaveritoiminnan aloittamista.”

Toimme vapaaehtoistoimintaa järjestäville tahoille tietoon kehitysvammaisten ihmisten toimijuuden tukemisen mallia. Viestimme aktiivisesti sosiaalisessa mediassa, myös osana muuta aikuistyötä. Olimme mukana Kohtaa mut -pu-

helimessa. Toimintamme sai näkyvyyttä esimerkiksi Apu- ja Maaseudun Tulevaisuus -lehdissä. Paikka auki -avustus mahdollisti osatyökykyisen työntekijän ja ohjaajan palkkaamisen määräajaksi vapaaehtoistoiminnan assistentin tehtäviin.

Apurahat tukivat kehitysvammaisten nuorten ja aikuisten osallisuutta

Tukiliitto on merkittävä apurahojen jakaja kehitysvammaisten henkilöiden vapaa-ajan toimintaan. Vuonna 2020 jaoimme apurahoita 40 400 euroa (40 300), yhteensä 158 yksityishenkilölle (145) ja 36 ryhmälle (51). Julkaisimme apurahojen saajien nimet verkkosivulla ja selkokieli-ssä Leija-lehdessä. Ryhmien hakemuksia tuli koronapandemian aikaan edellisvuotta vähem-

Janakkalan taidenäyttelyn taiteen harrastajista kuvassa Terho Vainio, Anna Levänen ja Marjo Salminen. Töitä valmistui myös Janakkalan Kehitysvammaisten Tuki ry:n maalauspiirissä.

män, joten kohdensimme apurahoja yksilöhakemuksiin. Apurahan saaneiden osuus hakijoista oli 57 prosenttia. Apurahoilla edistimme harrastusmahdollisuuksia ja paikkasimme yhteiskunnan epätasa-arvoa.

Aikuistyö ja perhetyö saivat STEA:n kaksi kohdennettua valtionavustusta 190 366 euroa ja MAHTI-sopeutumisvalmennustoiminta 171 000 euroa. Aikuisille kehitysvammaisille suunnattua koulutus- ja kurssitoimintaa on rahoitettu lisäksi liiton omista varoista ja lahjoituksilla. Best Buddies -toimintaan saatiin STEA:n erillisen kohdennetun valtionavustuksen 124 000 euroa. Apurahat jaettiin liiton omista varoista.

Kehittämistoiminta

AARNE JA AUNE -HANKE 2018 – 2021

Arki haltuun -ryhmätoimintamalli ja tukea paikalliseen vaikuttamiseen nuorille ja aikuisille, joilla on kehitysvamma tai vastaavaa tuen tarvetta.

Hankkeen avulla edistettiin tukea tarvitsevien nuorten ja aikuisten mahdollisuuksia oman näköiseen arkeen ja vapaa-aikaan. Hanke tarjosi ohjausta ja vapaa-ajan kokeilumahdollisuuksia

Tukiliiton apurahat

saajia

Apurahan saajia vuonna 2020	194
Saajista ryhmiä	36
Apurahan saajia vuonna 2019	196
Saajista ryhmiä	51
Apurahan saajia vuonna 2018	228
Saajista ryhmiä	62
Apurahan saajia vuonna 2017	208
Saajista ryhmiä	54
Apurahan saajia vuonna 2016	161
Saajista ryhmiä	34
Apurahan saajia vuonna 2015	142
Saajista ryhmiä	41
Apurahan saajia vuonna 2014	101
Saajista ryhmiä	37

Tukiliitto tukee apurahoilla kehitysvammaisten nuorten ja aikuisten osallisuutta.

sekä vaikuttamismahdollisuuksia lähiympäristön ja palveluiden kehittämiseen osallistumiseen. Järjestimme Arki haltuun -ryhmiä seitsemällä

Toimintaa suunniteltiin osallistujien kanssa. Samuel Leander (vas.), Tuomas Kärpänniemi, J-P Johansson ja Samuli Sivonen ovat koolla taas, miesten kesken.

paikkakunnalla Pirkanmaalla, Keski-Suomessa ja Pohjois-Savossa.

Ryhmien sisällöt suunniteltiin yhdessä osallistujien toiveiden mukaan. Vahvistimme yhdessä arjen tietoja, taitoja ja osallistumismahdollisuuksia lähiyhteisön toimintaan. Ryhmässä sai uusia kontakteja, kokeiltiin uusia asioita ja tutustuttiin kaikille avoimiin paikkoihin. Aiheina oli muun muassa digitaidot, ruoanlaitto, kulttuuri, miesten ja naisten jutut, valokuvaus, liikunta.

Ryhmäläiset saivat myös yksilöllistä tukea oman arjen ja vapaa-ajan suunnitteluun. Ryhmätoiminnassa tehtiin yhteistyötä paikallisyhdistysten ja/tai kuntien vammais- ja asumispalveluiden kanssa. Koronan takia tapaamiset olivat välillä tauolla, mutta sinä aikana pidimme yhteyttä puhelimella, kirjeillä ja videopuheluilla. Teimme yhdessä ryhmäläisten kanssa yhteensä yhdeksän Toisiamme tukien -lehteä. Lehdessä oli ryhmäläisten juttuja ja tekemisvinkkejä kotiin. Lehti eli kirjeposti oli yksi tapamme pitää yhteyttä pandemian aikana.

Kokemustoimijat vaikuttivat Pirkanmaalla, jossa aiheina olivat henkilökohtaisen avun kilpailutus ja asuminen, sekä Etelä-Savossa, jossa aiheina olivat toimeentulo ja köyhyys. Koronan takia vaikuttamistilaisuuksia oli suunniteltua vähemmän. Aarne ja Aune -verkostotyöskentely oli verkossa koronan takia. Pohjois-Savon ja

Aarne ja Aune -hanke

saajia

Arjessa alkuun -ryhmät	
Ryhmätapaamisia	57
Osallistujia	90
Osallistumiskertoja	280
Arjessa alkuun -yksilötapaamiset	
Osallistujia	50
Kontakteja	480
Yhdistysten infoilta ryhmien käynnistämisestä	
Osallistujia	21
Kokemustoiminta	
Kokoontumisia	12
Osallistujia	13
Vaikuttamistilaisuuksia	5

Aarne ja Aune -hankkeen lukuja 2020.

Pirkanmaan tapaamisen aiheena oli koronan tuomat muutokset sekä kokemusasiantuntijuus. Keski-Suomen tapaamisessa pohdittiin yhteis-

työn mahdollisuuksia alueella. Tukiliiton jäsenyhdistyksille järjestimme infoillan, jossa aiheena oli hankkeen tuki yhdistyksille ryhmätoiminnan käynnistämisestä tukea tarvitseville aikuisille vuonna 2021.

Hanke on osa Suomen Setlementtiliiton koordinoimaa Arvokas-avustusohjelmaa eriarvoisuuden vähentämiseksi (2018–2021). Työskentelimme yhdessä 25 muun järjestöhankeen kanssa Arvokkaan koulutuksissa ja vaikuttamisviestinnän kampanjoissa verkon kautta.

VAHVISTU VANHEMPANA -HANKE 2017 – 2020

**Valmennusta ja tukea perheille,
joissa vanhemmalla on oppimiseen tai
ymmärtämiseen liittyviä haasteita**

Hanke tuotti tukea perheille, joissa vanhemmalla on tuentarvetta oppimisessa tai ymmärryksessä.

Hankkeen vuosi huipentui oikeusministeriön kokemusasiantuntijatiimille myöntämään demokraatiapalkintoon, jonka myöntämisperusteina

mainittiin muun muassa osallisuuden lisääminen ja vanhemmuuden moninaisuuden esiintuominen. Kokemusasiantuntijatiimi toimi hankkeen kehittämisen tukena vuodet 2018–2020. Tiimi oli korvaamaton osa Vahvistu vanhempana -hanketta ja on vaikuttanut siihen, millaiseksi hankkeen toiminta muodostui.

Vuoden 2020 aikana julkaisimme uusia materiaaleja perheitä kohtaavien ammattilaisten työn tueksi sekä kaksi selkokielistä opasta. Vahvistu vanhempana -opas kertoo vanhemmuudesta selkokielellä. Vanhemmuus jatkuu -selko-opas on tehty huostaanotettujen lasten vanhemmille. Kokemusasiantuntijoiden rooli oli merkittävä myös materiaalien sisältöjen tuotannossa, arvioinnissa ja aiheiden valinnassa.

Koronan vaikutus näkyi siinä, että perheitä tuli tukitapaamisiin edellistä vuotta vähemmän, mutta mukaan hakeneet perheet tarvitsivat tukea aiempaa tiiviimmin ja pidemmän aikaa. Tukea haettiin erityisesti tilanteissa, joihin liittyi lastensuojelu ja lapsen huostaanotto. Huostaanotettujen lasten vanhemmille suunnattuun Voikukia-vertaisryhmään osallistuikin maksimimäärä

Kuva: Laura Vesa

Vahvistu vanhempana -ryhmäkuvassa Tampereella Sorsapuistossa Kirsi Viitanen, Sirpa Mäkinen, Sanna Jokinen, Elisa Dahlström, Hanna Auterinen ja Taija Humisto.

Vahvistu vanhempana 2020

Neuvonta ja ohjaus	
Kertoja	96
Toiminnassa mukana	
Perheitä	12
Ammattilaisten verkkokoulutus	
Osallistujia	12

eli kahdeksan vanhempaa. Jatkoimme yhteistyötä VOIKUKKIA-toimintaa koordinoivan Kasper – Kasvatus- ja perheneuvonta ry:n kanssa ja kaksi Vahvistu vanhempana -hankkeen vertaisvanhempaa kävi VOIKUKKIA-ohjaajakoulutuksen.

Tehostimme vuoden aikana paljon Tukiliiton sisäistä yhteistyötä. Tsemppiryhmä eli ohjattu verkkovertaisryhmä toimi keväällä vanhempien henkireikänä. Tukiliiton perhetyön ja Erityisen sisaruuden kanssa järjestetty Perheitä kohtaavien ammattilaisten verkkokoulutus tavoitti Vahvistu vanhempana -osuudella 21 perheiden palveluiden ja oman työn kehittämistä kiinnostunutta ammattilaista. Niin ikään Tukiliiton yhteisöönistuksena toteutettu Habaa perhetyöhön -verkko-seminaari joulukuussa tavoitti noin 200 ammattilaista.

Hanke kuului Lastensuojelun Keskusliiton koordinoimaan Kaikille eväät elämään -avustusohjelmaan (2018 – 2020) eriarvoisuuden vähentämiseksi. Hankkeen toiminta jatkuu vielä kevään 2021.

TULEVA-HANKE

2018 – 2020

Verkkoauttamisen ja -vertaistuen muotoja perheille, joiden perheenjäsenellä on kehitysvamma tai muita oppimiseen ja ymmärtämiseen liittyviä tuen tarpeita

Hankkeessa kehitettiin verkkoauttamisen ja -vertaistuen muotoja perheille, joiden perheenjäsenellä on kehitysvamma tai muita oppimiseen

ja ymmärtämiseen liittyviä tuen tarpeita. Tuleva-hankkeen toiminta oli valtakunnallista, ja toimimme pääsääntöisesti verkossa. Koronan vaikutus toiminnan järjestämiseen oli toimintaa lisäävä.

Keväällä 2020 vastasimme nopeasti ihmisten keskustelutarpeeseen ja perustimme TukiNettiin avoimen Kohtaa mut -verkkokahvilan. Tukiliiton työntekijöille sekä yhdistyksille tarjottiin tukea ja koulutusta toiminnan viemiseksi verkkoon, kun kasvokkainen toiminta jäi pakosta tauol-

le. Tuimme myös Liittokokouksen etäjärjestelyjen toteutumista. Tuleva-hankkeelle karttuneesta verkko-osaamisesta oli paljon hyötyä sekä Tukiliitolle että muille järjestöille ja yhdistyksille kevään 2020 erikoisessa tilanteessa.

Toteutimme verkkokursseja ja valmennuksia yhteistyössä Tukiliiton perhetyön kanssa ja osallistuimme Tukiliiton Habaa perhetyöhön-verkkoseminaariin. Yhteistyössä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön ja oppilaitosten kanssa järjestimme Näin minä haluan asua tulevaisuudessa -livekurssin syksyllä Tampereella. Tuotimme materiaaleja, muun muassa Valma/Telma-oppaan sekä itsenäistymistarinoita ja videoita nettiin. Ryhmänohjauksen tehtiin sähköinen Tunnekortti- ja vuorovaikutuksen vinkit -korttipakka, josta otettiin myös painos. Lisäksi järjestimme järjestötoimijoille kaksi verkkovertaistuen työpajaa, joista toinen oli verkkotapahtuma.

Verkko voittaa välimatkat ESR 2019 – 2021

Sähköisten vuorovaikutus- ja yhteydenpitotaitojen harjoittelulla tukea itsenäiseen selviytymiseen digitalisoituvassa yhteiskunnassa aikuisille, joilla on kehitysvamma tai vastaavaa tuen tarvetta

Verkko voittaa välimatkat -hanke (2019 – 2021)
Verkko voittaa välimatkat -hanke edisti kehitysvammaisten aikuisten sähköisen vuorovaikutuksen taitoja. Hankkeessa toimittiin tutuissa ryhmissä, tutuissa ympäristöissä ja ryhmien ehdoilla. Yksittäisten ihmisten tarpeiden lisäksi mietittiin keinoja, miten ryhmä voi hyödyntää verkon välineitä omassa toiminnassaan. Ryhmät muodostuvat sekä aikuisista että heidän lähi-ihmisistään. Keväällä kolmen toiminnassa olleen ryhmän (Helsinki, Turku ja Lahti) toimintaa jatkettiin muuntaen sitä verkon yli tapahtuvaksi. Toiminta hidastui ja loppukevääälle suunniteltu uusien ryhmien aloittaminen siirtyi syksyyn. Kajaanin, Tampereen ja Kauhajoen ryhmät pystyttiin aloittamaan fyysisillä kohtaamisilla syksyllä, mutta nämä jouduttiin keskeyttämään käytännössä alkuunsa loppusyksystä ja siirtymään soveltuvien osin etätoimintaan. Ryhmätoimintaa järjestet-

Tuleva-hankkeelle karttuneesta verkko-osaamisesta oli paljon hyötyä sekä Tukiliitolle että muille järjestöille ja yhdistyksille kevään 2020 tilanteessa.

Tuleva 2020, lukuja

Kohtaa mut -kahvila vanhemmille	
Tapaamisia	15
Osallistujia	172
Verkkovertaistuen työpajat järjestötoimijoille	
Työpajoja	2
Osallistujia	45
Oppaita ja julkaisuja	
Verkossa julkaistuja oppaita, joista myös paperiset versiot	6
Tiedollisia minikursseja ja teemachatteja	2
Tapahtumia	4
Osallistujia	64
Neuvonta ja ohjaus	
Kertoja,	27
joista ryhmämuotoisia	2
Osallistujia	78

tiin muun muassa Facebook- ja WhatsApp-ryhmissä sekä Hangouts-, Skype- ja Messenger-sovelluksilla.

Ryhmien koulutusten lisäksi toteutettiin kehitysvammaisille vertaistutoreille suunnattu

Moderoinnin aakkoset -koulutus oman ryhmän vetämisestä kesäkuussa ja ryhmien taustatuille suunnattu moniosainen Taustan taidot kuntoon -koulutus syksyllä. Kaksiosaisessa Taustan taidot kuntoon 1 -verkkokoulutuksessa, joka oli suunnattu digiosaamisensa puolesta aloitteleville taustaihmisille, käytiin läpi perusasioita verkon vuorovaikutusvälineistä ja niiden käytöstä ryhmätoiminnassa. Kolmiosaisessa Taustan taidot kuntoon 2 -verkkokoulutuksessa käsiteltiin tarkemmin kehitysvammaisten ihmisten sähköisessä ryhmässä toimimisen kysymyksiä. Hanke toteutti yhteistyössä muiden Tukiliiton toimijoiden kanssa verkkoon oppaan Pidä yhteyttä netissä – helpot ohjeet, joka on suunnattu kaikille selkokieltä tarvitseville, heidän ohjaajilleen ja läheisilleen.

Hankerahoitus on Euroopan unionin sosiaalirahastosta Kestävää kasvua ja työtä 2014 – 2020 Suomen rakennerahasto-ohjelmasta.

Vuonna 2020 Vahvistu vanhempana -hanke sai STEA:n hankeavustusta 135 000 euroa, Tuleva-hanke 150 000 euroa ja Aarne ja Aune -hanke 175 000 euroa. Verkko voittaa välimatkat -hanke sai Euroopan sosiaalirahastolta 47 000 euroa.

Verkko voittaa välimatkat 2020, lukuja

Verkko voittaa välimatkat	
Ryhmät	6
Koulutuspäiviä ja etäkoulutuksia	12
Osallistujia	69
Moderoinnin aakkoset -verkkokoulutus	
Osallistujia	3
Taustan taidot kuntoon 1 verkkokoulutus – aloitteleville	
Koulutuksen osia	2
Osallistujia	8
Taustan taidot kuntoon 2 verkkokoulutus – pidemmälle ehtineet	
Koulutuksen osia	3
Osallistujia	12

Kuva: Veijo Nikkanen

Kauhajoen Kamujen Verkko voittaa välimatkat -ryhmä lähettämässä terveisiä koko Suomeen. Kun ryhmä kokoontui Kauhajoen ABC:llä päivän aiheita olivat sähköposti, Hangouts ja kuvien käyttö. Somessa käytettiin tunnisteita #VerkkoVoittaaVälimatkat ja #SiksiTukiliitto.

Lasten piirustuskilpailu aiheena oli ”Piirrä jotain harvinaista”. Kolmivuotiaan Viljamin teos ”Surulliset silmät” liikutti raatia, joka toivoo, että surulliset silmät ovat harvinaiset niin Viljamilla kuin kaikilla muillakin.

Harvinaiskeskus Norio

Verkkotoiminnan kasvu ja muutto uusiin tiloihin värittivät Harvinaiskeskus Norion vuotta. Harvinaiskeskus Norion tavoitteena on tarjota tietoa ja tukea harvinaista ja perinnöllistä sairautta sairastaville, heidän läheisilleen ja heidän kanssaan työskenteleville ammattilaisille. Tätä tehdään tuottamalla ja jakamalla tietoa verkossa, järjestämällä seminaareja ja luentoja, tarjoamalla matalan kynnyksen keskustelutukea ja neuvontaa, tukemalla perheitä erityisperhetyöllä, välittämällä vertaistukea, järjestämällä vertaistapaamisia ja kursseja sekä vaikuttamalla harvinaissairaiden ja heidän läheistensä asemaan verkostoissa ja työryhmissä.

Vuonna 2020 toiminta siirtyi koronan vuoksi aiempaa vahvemmin verkkoon. Työyhteisö tiivistyi säännöllisen verkkotyöskentelyn myötä ja vuoden aikana syntyi uusia toimintamuotoja,

kuten vasta harvinaisdiagnoosin saaneiden lasten vanhemmille suunnatut verkkokeskustelut, jotka jäivät käyttöön vuoden jälkeenkin. Panda-maskotti seikkaili vuoden aikana aiempaa enemmän lasten korona-arkea piristämässä. Vuoden lopussa Harvinaiskeskus Norio muutti Helsingin Pitäjänmäeltä Allergiatalon uusiin tiloihin.

Kasvat tietosivut
toivat lisää kävijöitä

Suomenkielisen tiedon tuottaminen harvinaisista sairauksista on yksi Harvinaiskeskus Norion perustehtävistä. Verkkosivuillamme on tällä hetkellä tietoa noin 300 harvinaisdiagnoosista, joista 40 uutta syntyi vuonna 2020. Lisäksi sivuille lisättiin uusia kokemustarinoita ja uusi, syvennävä tieto-osio perinnöllisyydestä. Julkaisimme Harvinaiskeskus Norion ja Tukiliiton sivuilla useita harvinaissairauksiin liittyviä artikkeleita. Eurooppalaista Orphanet-tietokantaa sekä harvinaisartikkelitietokantaa päivitettiin säännöllisesti.

Harvinaiskeskus Norion verkkosivuille tehtiin 352 000 käyntiä, joista 87 % tehtiin tietosivuilla. Näille löydetään Googlen kautta tietystä sairaudesta tietoa etsittäessä. Lisääntyvä määrä diagnosikuvauksia tuo lisääntyvän määrän kävijöitä, joista osa löytää sivujen kautta myös keskustelu- ja vertaistuen pariin. Vuonna 2020 sivuille lisättiin palautelomake, johon vastasi 411 henkilöä. Heistä 83 % oli löytänyt etsimänsä tiedon kokonaan ja 11 % osittain.

Iso osa tilaisuuksista
siirrettiin verkkoon

Vuoden aikana järjestimme 56 tilaisuutta, joista 37 oli vertaistapaamisia, 16 tiedollisia seminaareja ja 3 kursseja. Vertaistapaamisista kasvokkain järjestettiin 14, seminaareista 3 ja kursseista 3. Koronapandemian vuoksi suurin osa tilaisuuksista, yhteensä 36, siirrettiin verkkoon. Lapsia verkossa viihdytti Panda-maskottimme ja pyrimme muutenkin huomioimaan perheen pienimmät muun muassa lasten harvinaisaiheisella piirustuskilpailulla.

Seminaareja järjestimme yhteistyössä TYKS:n ja HYKS:n kliinisen genetiikan yksiköiden, HY:n,

Terveiset harvinaissairaiden nuorten aikuisten tapaamisesta! Vuorokauden aikana otettiin kaikki irti vertaisuudesta ja jaettiin ajatuksia muun muassa työelämästä, sairauden hoidosta, ihmissuhteista, omasta identiteetistä, tulevaisuudesta ja perimästä. Huipputyppejä ja antoisia keskusteluja!

Laurea AMK:n, PWS-yhdistyksen ja muun Tukiliiton toiminnan kanssa perinnöllisistä harvinaissairauksista, geenihoidoista, geenidiagnostiikan tulevaisuudesta, perhetyöstä, sisaruudesta, ikääntymisestä, lapselle puhumisesta, aivokurkaisen puutoksesta, CAH:sta ja PWS:stä. Seminaarit onnistuivat verkossa hyvin, ja osallistujamäärät sekä valtakunnallisuus lisääntyivät. Seminaareista saatiin uutta tietoa ja uusia ajatuksia niin omaan työhön kuin omaan arkeen.

Vertaistoiminnassa toimivia verkkoratkaisuja ja olivat temaattiset verkkokeskustelut ja fyysisiä tapaamisia täydentävät tilaisuudet. Kasvokkaisia vertaistapaamisia verkkoversiot eivät kuitenkaan korvanneet. Vertaistapaamisten osallistujamäärät laskivat, koska fyysisiä vertaistapaamisia järjestettiin koronan vuoksi aiempaa vähemmän ja niiden osallistujamääriä jouduttiin rajaamaan. Järjestetyt fyysisille tapaamisille annettiin korkeat arvosanat, sillä vertaistuki on harvinaisissa sairauksissa poikkeuksellisen tärkeää. Verkkovertaistapaamisia pidettiin ennen muuta välitapaamisina ennen mahdollisuutta fyysiseen tapaamiseen.

Vertaistapaamisia järjestettiin lapsensa menettäneille, erityisperhetyön asiakasryhmille, si-

Harvinaiskeskus Norion toimintaa 2020

Asiakaskontakteja	2630
Keskustelutuen ja neuvonnan yhteydenottoja	1050
Vertaistapaamisiin osallistujia	276
Erityisperhetyön kontakteja	450
Seminaariosallistujia	720
Kurssiosallistujia	27
Vertaiskontaktin välityksiä	107
Tilaisuuksia	56
Seminaareja	16
Kursseja	3
Vertaistapaamisia	37
Uusia tietosivuja	55
Uusia harvinaistietokantatietoja	200
Verkkosivukäyntejä	352000

Harvinaiskeskus Norio tarjoaa tietoa ja tukea harvinaista ja perinnöllistä sairauksista.

saruksille, nuorille, isovanhemmille ja seuraaville diagnosoiryhmille: Schwachmann-Diamond, Rubinstein-Taybi, Cohen, Sallan tauti, ASA-uria, Möbius ja Noonan. Lisäksi toteutimme kaksi verkkoperhepäivää, neljä verkkokeskustelua vasta diagnosoisin saaneiden lasten vanhemmille sekä No mitäs nyt? -verkkoryhmän hiljattain diagnosoisin saaneille. Kursseja järjestettiin perheille, joissa nuorella on Williamsin oireyhtymä, perheille, joissa nuorella on jokin harvinainen sairaus sekä nuorille, joilla on huuli- tai suulaki-halkio. Vertaistukea välitimme 107 henkilölle hyödyntäen muun muassa vertaistukirekisteriä, jossa on yli 550 perheen yhteystiedot.

Keskustelutukea, neuvontaa ja erityisperhetyötä harvinaissairaille ja heidän läheisilleen
Harvinaiskeskus Noriossa tarjottiin keskustelutukea ja neuvontaa 1 050 kertaa puhelimitse, sähköpostitse, chatissa ja vastaanotoilla. Perinnöllisyyshoitaja tarjosi noin 75 % kaikesta keskustelutuesta ja neuvonnasta. Yhteydenotoista pääosa hoidettiin puhelimitse, toiseksi käytetyin väline oli sähköposti. Vastaanottoja pidettiin 75 ja chat-keskusteluun tuli 168 yhteydenottoa. Perinnöllisyyshoitajan tarjoaman keskustelutuen asiakkaista 30 % oli itse sairastavia, 30 % harvinaissairaalan lapsen vanhempia, 11 % ammattilaisia, 5 % kantajia, 4 % raskaana olevia ja loput sisarusia, muita läheisiä tai ei tiedossa. Suurin osa halusi keskustella useammasta asiasta, isoin tarve oli psyykkiselle tuelle ja tiedolle omasta tai läheisen diagnosoista. 2/3 kertoi spontaanisti keskustelun auttaneen.

Erityisperhetyötä tarjottiin perheille, joissa lapsella on pikkulapsi-ikässä alkava, etenevä ja varhaiseen kuolemaan johtava sairaus. Suurin diagnosoiryhmä on INCL. Järjestettyjen tilaisuuksien lisäksi erityisperhetyössä tehtiin 39 kotikäyntiä ja tarjottiin käyntien välillä ja niiden lisäksi tukea perheille puhelimitse ja viesteitse noin 1 500 kertaa. Perheiden kanssa työskentele-

ville ammattilaisille järjestettiin 53 työnohjausta tai neuvontaa ja ammattilaisille tarjottiin tukea puhelimitse tai viesteitse noin 1 300 kertaa. Lisäksi erityisperhetyöntekijä kirjoitti 45 edunvalvonnallista lausuntoa. Erityisperhetyö on saadun palautteen perusteella sen asiakkaille erittäin tärkeä tukimuoto arjessa jaksamiseksi.

Vaikuttamistyötä

harvinaissairaiden hyväksi

Harvinaiskeskus Norion työntekijät olivat mukana verkostoissa ja työ- ja ohjausryhmissä edistämässä harvinaissairaiden ja heidän läheistensä asemaa sekä kehittämässä tiedon levittämistä, kurssitoimintaa ja perheiden palvelupolkuja.

Harvinaissairaita koskeviin asioihin vaikuttettiin Harvinaiset-verkostossa, jonka varapuheenjohtaja tuli Harvinaiskeskus Noriosta sekä THL:n kansallisessa harvinaissairauksien työryhmässä.

Osallistuimme harvinaissairauksien päivänä verkoston isoille harvinaismessuille, jotka olivat vuoden isoin tapahtuma juuri ennen koronarojoitusten alkamista.

Lisäksi ylläpidimme sisarusverkostoa ja olimme mukana LASSO-kurssiverkostossa. Olimme edustettuina TAYS:n harvinaissairauksien yksikön asiakasraadissa sekä KVPS:n ja Epilepsialiiton hankkeiden ohjausryhmissä. Yhteistyötä teimme myös Folkhälsanin, HUS:n kliinisen genetiikan yksikön, Duodecimin sekä Vernerinet-seksuaalineuvonnan kanssa.

Osallistuimme yhdessä muun Tukiliiton kanssa vaikuttamiskampanjaan järjestöjen rahoituksen turvaamiseksi #SIKSINorio -tunnisteella.

Harvinaiskeskus Norion toimintaan saatiin neljä eri STEA:n valtionavustusta, joiden yhteenlaskettu avustussumma vuonna 2020 oli 844 000 euroa.

KORONA MONINKERTAISTI VIESTINNÄN TARPEITA

PANDEMIA JA MAALISKUUSSA voimaan astunut poikkeustila käytännössä moninkertaisti ja muutti viestinnän tarpeita nopeasti.

Jäsenistö kaipasi tietoa ja tukea yllättävässä tilanteessa, ja tiedotimme selko- ja yleiskielellä. Viestimme päättäjille kehitysvammaisten ihmisten ja heidän läheistensä moninaisista haasteista ja peloista koronan keskellä, ja teimme tilannetta näkyväksi myös suurelle yleisölle.

Yhdessä kehitysvamma- ja autismijärjestöjen yhteistyöverkoston kanssa korostimme ihmisten oikeutta palveluihin, saavutettavaan tietoon ja yhdenvertaiseen terveydenhoitoon, ja puolustimme perusoikeuksia rajoitusten keskellä. Julkaisimme vuoden aikana yhteensä 16 raporttien

teemoista nousevaa kannanottoa ja tiedotetta. Tiedotimme jäsenistöä monikanavaisesti oman toimintamme muutoksista, kun kasvokkaisen toiminnan tilalle kehitettiin verkkotoimintaa ja muita toiminnan muotoja, jotka tavoittaisivat ihmiset poikkeustilanteessa.

Työyhteisön sisäiseen viestintään ja yhteistyöhön kehitettiin uusia keinoja ihmisten siirryttyä kokonaan tai osittain etättyöhön. Tilanne jatkui erilaisina vaiheina koko loppuvuoden.

Elokuussa käynnistimme spontaanin #SiksiTukiliitto-kampanjan, kun valtiovarainministeriön budjettiesitys uhkasi viedä Suomen sosiaali- ja terveysjärjestöjen STEA-rahoituksesta joka kolmannen euron. Toteutimme kampan-

Jacob Anttila ilmaisee itseään elein. Ahkerassa käytössä olevia merkkejä ovat ”minä”, ”yhdessä” ja ”kuunnella musiikkia”. Jacob kuvattiin isänsä Timo Anttilan ja siskonsa Abigail Anttilan kanssa Tukiviestiin kesällä 2020.

Kuva: Laura Vesa

jaa koko työntekijäorganisaation yhteistyönä ja kutsuimme koko jäsenistön kertomaan, miksi liittoa ja sen yhdistyksiä tarvitaan. Viestimme levisi laajasti ja monimuotoisesti sosiaalisessa mediassa, ja liittyi osaksi Sosten järjestöjen yhteistä #OnneksiOnJoku-kampanjaa. Syyskuun puolivälissä varmistui, että valtioneuvoston talousarvioesitys 2021 säilyttäisi avustusten kokonaistason viime vuosien tasolla.

Koronan tuottama epävarmuus ja muuttuvat tilanteet leimasivat koko vuotta. Tämä tuotti useita piikkejä myös Tukiliitto.fi-sivuston liikenteeseen. Suurimman piikin tuotti asumisyksiköiden osittain lainvastaisiin liikkumisrajoituksiin liittyvä keskustelu ja tiedontarve toukokuussa. Kaikkiaan liikenteen määrä sivustolla jälleen kasvoi. Käyttäjien määrä 230 445 (2019: 192 105), ja istuntojen määrä 343 089 (2019: 291 008).

Yleiskielinen jäsenlehtemme Tukiviesti (levikki noin 13 800) ilmestyi neljä kertaa, teemanumeroina Irti köyhyydestä, Väliinputoamisia, Miesten lehti ja Uhka vai mahdollisuus?. Selko-lehti Leijassa (levikki 4 800) ohjeistettiin kehitysvammaisia ihmisiä toimimaan poikkeusoloissa. Lehdessä annettiin käytännön ohjeita tapaamisten turvajärjestelyihin, opastettiin koronavilkun ja kasvomaskien käytössä sekä kerrottiin Facebook Livestä, Kohtaa mut -puhelimesta ja muista uusista yhteydenpitotavoista. Lehti jatkoi tiivistä yhteistyötä alan toimijoiden kanssa. Viikoittaisella uutiskirjeellämme oli vuoden lopussa 1 531 tilaajaa.

Sosiaalisessa mediassa seuraajien määrä edelleen kasvoi eri sovelluksissa, esimerkiksi Facebook-sivu 12 800 ja -ryhmä 400, Twitter 2 600, Instagram 2 700.

Valtamedia otti meihin yhteyttä 65 kertaa, eli yli kaksi kertaa viime vuotta enemmän. Monet

Nokialaiset käyttivät saamaansa apurahaa yhteiseen retkeen lähiluonnossa.

yhteydenotot koskivat koronaa (muun muassa tehohoidon rajaaminen, asumisyksiköiden liikkumisrajoitukset ja vierailukiellot ja kehitysvammaisten ihmisten arjen haasteet), mutta myös muut aiheet esimerkiksi työelämästä ihmissuhteisiin kiinnostivat. Lisäksi lähetimme itse mediatiedotteita ja otimme yhteyttä toimituksiin.

Suunnittelimme ja valmistelimme kuntavaalikevään 2021 vaikuttamisaineistoja. Tavoitteena oli luoda liiton jäsenistölle entistä toimivampi tieto- ja työkalupaketti paikalliseen vaikuttamiseen.

	2018	2019	2020
Sosiaalinen media, seuraajia			
Facebook	11 000	11 900	12 800
Twitter	1 900	2 300	2 600
Instagram	1 500	2 100	2 700

Tukiliiton seuraajia sosiaalisessa mediassa.

TALOUS JA HALLINTO

Talous

Kehitysvammaisten Tukiliiton taloudellinen tulos oli 44 953,12 euroa alijäämäinen (edellisenä vuonna 29 310,67 ylijäämäinen). Taseen loppusumma kasvoi 62 850 euroa. Tulosta ja taloudellista asemaa kuvaavat alla ja seuraavilla sivuilla olevat tunnusluvut, tuloslaskelma ja tase.

Liiton toiminta oli vuonna edellisenä vuotena 2019 euroissa ja työntekijämäärällä mitattuna laajempaa kuin koskaan liiton historian aikana, ja raportointivuonna 2020 lähes yhtä laajaa. Laajan toiminnan ovat mahdollistaneet valtionavustukset, joiden turvin liitto on voinut auttaa useita erilaisia kohderyhmiä ja tarjota tukea eri elämänvaiheissa. Rahoitus säilyi vuoden 2020 ajan suunnitellulla tasolla koronakriisistä huolimatta, sillä valtio linjasi aikaisessa vaiheessa, että avustuspäätösten mukaiset avustukset maksetaan.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA suoritti laajan, määräajoin tehtävän tarkastuksen liiton talouteen, hallintoon ja avustusten käyttöön. Tarkastuskertomus saatiin kesäkuussa. Tarkastuksen seurauksena STEA pyysi liittoa palauttamaan 32 787 euroa toimitilan rahoitusvastikkeisiin käytettyjä avustuksia vuosilta 2013–2018. Muilta osin tarkastuksessa ei tullut ilmi merkittäviä havaintoja: tarkastus vahvisti, että liitto on toiminut avustusten käyttöä ohjaavan lainsäädännön mukaisesti.

Sijoitustoiminnan tuotto oli arvopaperisijoitusten osalta poikkeuksellisen koronakriisin vuotena 3,7 prosenttia. Varainhankinnan pitkäaikavälin kehittäminen ei edennyt odotetusti. Tavoitteita jouduttiin siirtämään vuodelle eteenpäin, koska kehittämiseen ei ollut riittävästi voimavaroja. Toteutimme vuoden aikana kuitenkin aktiivisesti pienimuotoista keräystoimintaa ja tuotemyyntiä.

Tuotot ja kulut

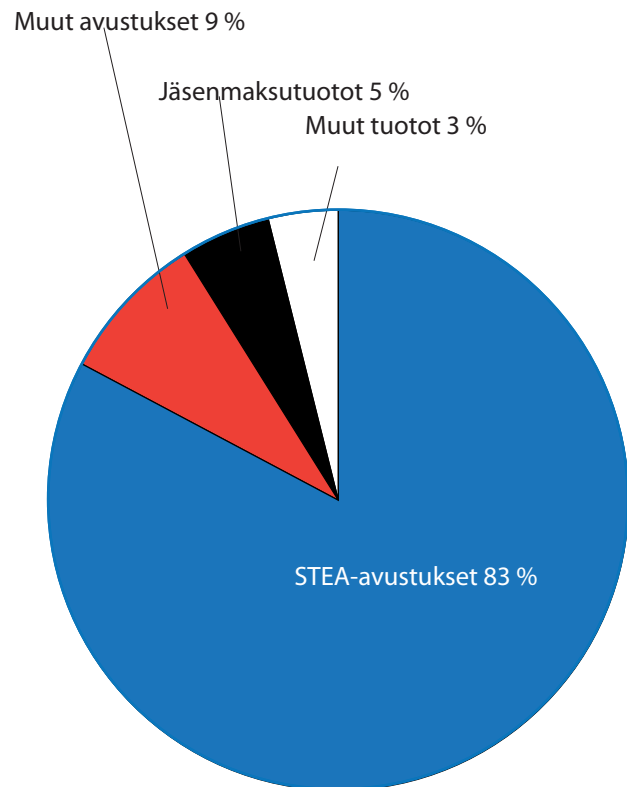
TUOTOT (1000 euroa)	2019	TA2020	2020
STEAvastukset	3860	4284	3427
Muut avustukset	457	451	356
Jäsenmaksutuotot	193	197	197
Muut tuotot	65	76	57
Varainhankinta	62	96	19
Toiminnan tuotot	16	13	5
Vuokratuotot	34	30	33
Osanottomaksut	29	26	25
Yhteensä	4 716	5 172	4 119
KULUT (1000 euroa)	2019	TA2020	2020
Palkat, palkkiot			
sivukuluineen	2697	2881	2594
Myönnetty avustukset	263	269	220
Vuokra- ja vastikekulut	168	179	178
Kurssien ja tilaisuuksien järjestämiskulut	343	421	152
Matkakulut	134	148	54
Ostopalvelut	121	165	123
ICT- ja tietotekniikkakulut	113	129	119
Tukipalvelut	142	142	157
Muut kulut	706	753	568
Yhteensä	4686	5087	4164

Talous

Tuotot ja kulut

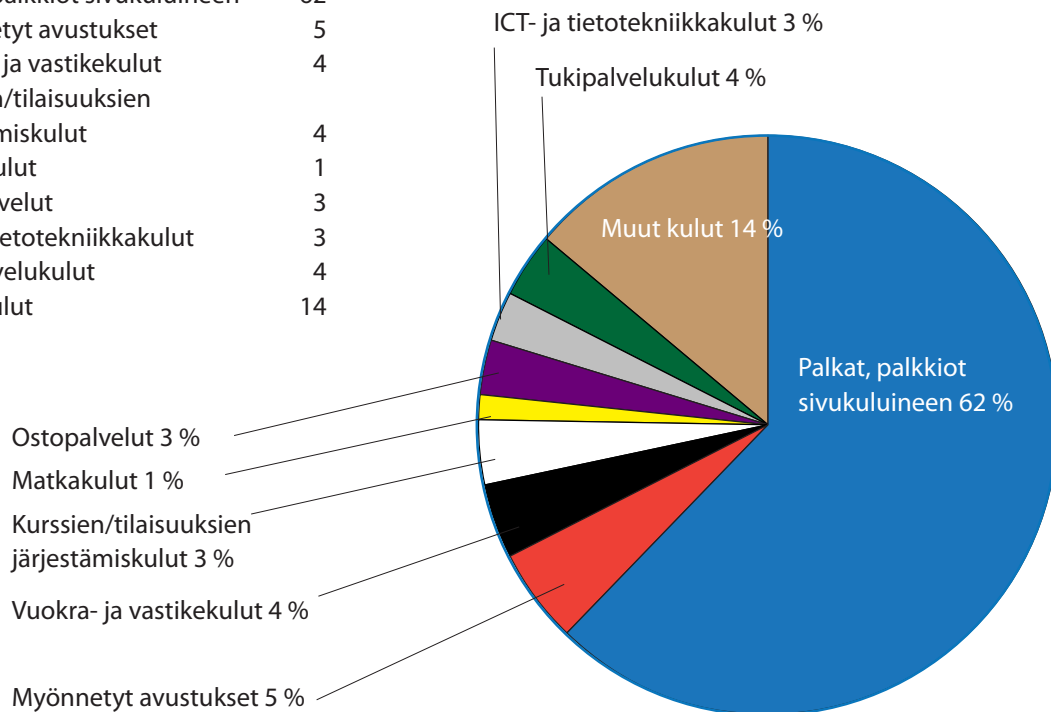
TUOTOT

	prosenttia
STEa-avustukset	83
Muut avustukset	9
Jäsenmaksutuotot	5
Muut tuotot	3

KULUT

	prosenttia
Palkat, palkkiot sivukuluineen	62
Myönnetyt avustukset	5
Vuokra- ja vastikekulut	4
Kurssien/tilaisuuksien järjestämiskulut	4
Matkakulut	1
Ostopalvelut	3
ICT- ja tietotekniikkakulut	3
Tukipalvelukulut	4
Muut kulut	14

TULOSLASKELMA	1.1-31.12.2020	1.1-31.12.2019
VARSINAINEN TOIMINTA		
Tuotot	3 022 186	3 582 713
Kulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 199 737	-2 201 021
Henkilösivukulut	-49 541	-49 964
Eläkevakuutusmaksut	-316 680	-424 061
Poistot	-47 533	-47 799
Vuokrat ja vastikkeet	-178 498	-167 866
Muut kulut		
Varsinainen toiminta	-1 019 645	-1 395 634
Käyttö- ja ylläpitokulut	-7 604	-5 597
Toimistokulut	-300 694	-320 511
Kulut yhteensä	-4 119 931	-4 612 453
Tuotto-/kulujäämä	-1 097 745	-1 029 740
VARAINHANKINTA		
Tuotot	18 591	61 628
Kulut	-43 700	-73 289
Varainhankinta yhteensä	-25 109	-11 661
Tuotto-/kulujäämä	-1 122 854	-1 041 401
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot	0	3
Kulut	-459	-651
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-459	-648
Tuotto-/Kulujäämä	-1 123 313	-1 042 049
Rahastot		
Tuotot	105 805	210 589
Kulut	-360 696	-424 458
Rahastot yhteensä	-254 891	-213 869
YLEISAVUSTUKSET	1 078 360	1 071 360
Tilikauden tulos	-299 844	-184 558
Tilinpäätössiirrot		
Rahastojen muutos	254 891	213 869
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-44 953	29 311

TASE		44 196		43 830
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat				
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	500		500	
Muut aineettomat hyödykkeet	<u>359 590</u>	360 090	<u>199 586</u>	200 086
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusteet	47 569		58 080	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>100</u>	47 669	<u>133</u>	58 213
Sijoitukset				
Rahasto Mirja Martela		76 724		86 823
Muut osakkeet ja osuudet		<u>2 270 369</u>		<u>2 366 927</u>
		2 347 094		2 453 750
Vaihto-omaisuus		23 695		16 945
Saamiset				
Myyntisaamiset	10 938		12 078	
Siirtosaamiset	<u>118 197</u>	129 135	<u>114 774</u>	126 851
Rahat ja pankkisaamiset				
Rahasto Mirja Martela		3 480		3 480
Muut rahat ja pankkisaamiset		<u>1 270 336</u>		<u>1 259 324</u>
		<u>4 181 499</u>		<u>4 118 649</u>
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Muut rahastot				
Sidotut rahastot		1 685 828		1 896 881
Omakatteinen rahasto		45 914		89 752
Edellisten tilikausien voitto	885 188		840 616	
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>-44 953</u>	840 235	<u>29 311</u>	<u>869 927</u>
Oma pääoma yhteensä		2 571 976		2 856 560
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta		0		61 453
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	61 453		13 656	
Saadut ennakot	752 148		366 378	
Ostovelat	276 680		246 630	
Muut velat	45 758		68 459	
Siirtovelat	<u>473 485</u>	<u>1 609 523</u>	<u>505 514</u>	<u>1 200 637</u>
		<u>4 181 499</u>		<u>4 118 649</u>

Taloudellisen aseman tunnusluvut (1 000 euroa)

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Varsinaisen toiminnan tuotot	3022	3583	2519	2364	2 236	2 207
Varainhankinnan tuotot	19	62	88	131	226	83
Rahoitustoiminnan tuotot	0	0	0	0	0	66
Tilikauden yli-/alijäämä	-4529	29	58	61	130	34
Omavaraisuusaste	75,11	76,13	83,12	84,26	85,7	86,3

Tunnusluvut Tukiliiton taloudellisesta asemasta ja tuloksesta viime vuosina (1 000 euroa).

Rahastojen toiminta

Varat kehitysvammaisille nuorille ja aikuisille jaettaviin apurahoihin saatiin Tukiliiton jo kolmetoista vuoden ikäisestä Mirja Martelan rahastosta (ks. kohta Apurahat tässä Vuosiraportissa). Lisäksi rahaston varoilla tuettiin vertaistukitahtumia.

Reino, Kerttu ja Leena Pärnäsén rahasto, jonka varat on tarkoitettu Keski-Suomen alueen toimintaan, on ollut osa liiton toimintaa seitsemän vuotta. Rahastosta jaettiin toiminta-avustuksia Keski-Suomen jäsenyhdistyksille yhteensä 122 000 euroa.

Jenny ja Antti Kuusiston rahasto on ollut osa liiton toimintaa jo 24 vuotta. Rahaston varoja käytettiin jäsenistön ja järjestötoiminnan kanalta keskeisiin palveluihin liiton sisällä: jäsenlehtien julkaisuun, aluetoimintaan, vaikuttamistyöhön ja toimitilapalveluihin.

Kiinteistöyhtiö

Kehitysvammaisten Tukiliitto on enemmistö-osakas Kiinteistöosakeyhtiö Tulppaanitalossa. Kiinteistöyhtiö hallitsee vuokraoikeudella tonttia Tampereella ja omistaa tontilla olevan rakennuksen eli liiton keskustoimiston. Kiinteistö Oy Tulppaanitalon osakepääoma jakaantui siten, että liitto omistaa osakkeista 70 % ja Kehitysvam-

maisten Palvelusäätiö 30 %. Kiinteistöyhtiö laatii toiminnastaan oman toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen ja yhtiöllä on oma hallinto.

Kiinteistöyhtiön tilikauden tappio oli 618,33 euroa (-9 232 euroa). Kuluja kiinteistöyhtiöllä oli kaikkiaan 134 754 euroa (142 823). Kiinteistön oma pääoma taseessa oli 2 460 403 euroa. Yhtiöllä ei ollut rahoituslainoja. Kiinteistöön tehty laaja perusparannus valmistui helmikuussa 2015. Vuonna 2020 toteutettiin rakennuksen ulkoseinien ja sokkelin rapattujen osien maalaukset.

Liittohallitus

Puheenjohtajana toimi Jyrki Pinomaa, jonka kausi päättyi raportointivuoden lopussa. Hallitus kokoontui kahdeksan kertaa. Työvaliokunta kokoontui viisi kertaa. Osa hallituksen kokouksista pidettiin ensimmäistä kertaa videoyhteydellä. Liittohallitus valmisti edellisen ja raportointivuoden aikana uuden strategian vuosille 2021 – 2026. Strategiatyötä varten järjestettiin viisi työpajaa.

Henkilöstö

Koronavuoden aikana keskityimme henkilöstön ja asiakkaiden turvallisuudesta huolehtimiseen. Henkilöstön pääosa teki etätyötä suuren osan

Jyrki Pinomaa, puheenjohtaja	
Pirjo Hartikainen	varajäsen Petri Virolainen
Leena Pekkanen	varajäsen Marita Jurva
Hannu Laatunen	varajäsen Arvo Järvinen
Tiina Hämäläinen	varajäsen Sirpa Pusila
Jaana Karhu	varajäsen Pia Lehto
Sirkku Lappalainen	varajäsen Kaarina Korhonen
Ritva Nevalainen	varajäsen Tuija Myntti
Sini Lyly	varajäsen Veikko Somero
Petri Liukkonen	varajäsen Tarja Rotola-Pukkila
Teemu Peippo	varajäsen Pia Kukkasniemi
Tapio Räfsten	varajäsen Leena Jokipakka
Kirsti Rämö	varajäsen Veijo Lehtonen
Pieta Natunen	varajäsen Ritva Silvennoinen
Sari Sepponen	varajäsen Iiro Auterinen
Heikki Suvilehto	varajäsen Ulla Topi
Taimi Tolvanen	varajäsen Mari Lukkari

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n liittohallituksen jäsenet ja kunkin varajäsen 2020.

vuodesta. Tehtävien hoitaminen etänä onnistui tilanne huomioiden suhteellisen hyvin. Etätö-
hön siirtymisessä auttoivat hyvät työvälineet ja
työntekijöiden osaaminen ja kyky muokata työ-
tä ja toimintaa olosuhteiden muuttuessa.

Päätoimisia työntekijöitä työskenteli vuoden
lopussa yhteensä 55 (56 vuonna 2019, 46 vuonna
2018). Henkilöstön koulutuksiin ja työnohjauk-
seen käytimme 21 793 euroa (33 516). Työaika
koulutuksiin käytimme seurannan mukaan 2,1
prosenttia koko työajasta (1,2 %). Sairauspois-
saolojen osuus koko työajasta oli 4,6 prosenttia
(5,76 %).

Tukipalvelut

Liitolla ei ollut omaa hallinnon tukipalveluiden
ammattihenkilöstöä, vaan järjestimme hallinnon
tukipalvelut hankkimalla ne Kehitysvammaisten

Palvelusäätiöltä. Tukipalveluita hankittiin laajas-
ti sisältäen myös ICT-johtamisen tehtäviä sekä
hallinnon tietojärjestelmiä. Kumppanuus hallin-
non tehtävissä on tuonut säästöjä ja lisännyt tär-
keiden prosessien toimintavarmuutta. Tuotimme
itse keskustoimistolla Tulppaanitalossa erilaisia
toimitilapalveluita sekä oman toiminnan tarpei-
siin, että muille talon toimijoille. Toimitilapal-
veluilla loimme terveelliset ja turvalliset puitteet
toiminnalle. Palvelut sisälsivät muun muassa au-
lapalvelua, siivousta, toimitilahuoltoa, kokous-
palvelua ja toimistotehtävissä avustamista sekä
erilaisia myynnin, markkinoinnin ja postituk-
sen tehtäviä.

Huomionosoitukset 2020

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry myöntää pronssisia, hopeisia ja kultaisia kunniamerkkejä, Kultatulppaani-tunnustusmerkkejä ja viirejä tunnustukseksi pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta toiminnasta kehitysvammatyössä ja / tai tukijärjestötoiminnassa. Muutamia tarkennuksia:

- Kultaisen kunniamerkin myöntämisestä päättää liittohallitus omasta aloitteestaan.
- Hopeinen ja pronssinen kunniamerkki sekä viiri voidaan myöntää myös muiden aloitteesta.
- Viiri voidaan myöntää myös yhteisölle.
- Kultatulppaani-tunnustusmerkki myönnetään henkilölle, jolle on jo aiemmin myönnetty hopeinen kunniamerkki.
- Pronssisen ja hopeisen kunniamerkin sekä kultatulppaani-tunnustusmerkin mukana tulee kunniakirja.

Huomionosoituksen hakija

Huomionosoituksen saaja

Kultatulppaani

Espoon kehitysvammatuki ry

Tuija Rätty

Hopeinen

Espoon kehitysvammatuki ry

Jukka Ekman

Espoon kehitysvammatuki ry

Tiina Gyllenberg

Rantasalmenkehitysvammaisten tuki ry

Reino Häkkinen

Seinäjoen seudun kehitysvammaisten tuki ry

Anne Keränen

Lapin kehitysvammaisten tukipiiri ry

Pirjo Kähkönen

litin kehitysvammaisten tuki ry

Ritva Laiho

Lapin kehitysvammaisten tukipiiri ry

Mari Lukkari

Lapin kehitysvammaisten tukipiiri ry

Outi Marttila

Lapin kehitysvammaisten tukipiiri ry

Sinikka Virta

Seinäjoen seudun kehitysvammaisten tuki ry

Tarja Vihanta

Pronssinen

Espoon kehitysvammatuki ry

Ari Aarnio

Inarin kehitysvammaisten tuki ry

Pirjo Erola

Espoon kehitysvammatuki ry

Terhi Heikkonen

litin kehitysvammaisten tuki ry

Ritva Koskivirta

Turun seudun kehitysvammaisten tuki ry

Veijo Lindholm

Turun seudun kehitysvammaisten tuki ry

Ulla Pärssinen

Turun seudun kehitysvammaisten tuki ry

Maisa Saloniemi

Espoon kehitysvammatuki ry

Jukka Serimaa

Seinäjoen seudun kehitysvammaisten tuki ry

Elli Torkkeli

Lapin kehitysvammaisten tukipiiri ry

Eino Viitala

Seinäjoen seudun kehitysvammaisten tuki ry

Tiina Yli-Kivistö

Viiri laatalla

Espoon kehitysvammatuki ry

Eveliina Salomaa

Alajärvi-Vimpelin kehitysvammaisten tuki ry

Marja-Leena Kangastie

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITTO RY, TUKIPIIRIT, YHDISTYKSET, JÄSENIÄ 31.12.2020

Alla lueteltuna tukipiirien alueilla toimivat yhdistykset. *-merkityt yhdistykset eivät ole tukipiirien jäseniä.

ETELÄ-HÄMEEN TUKIPIIRI RY

Forssan seudun	
kehitysvammaisten tuki ry	193
Hausjärven kehitysvammaisten tuki ry	37
Heinolan kehitysvammaisten tuki ry	91
Hämeenlinnan seudun	
kehitysvammaisten tuki ry	273
Janakkalan kehitysvammaisten tuki ry	44
Lahden seudun	
kehitysvammaisten tuki ry	307
Lopen kehitysvammaisten tuki	15
Riihimäen kehitysvammaistuki ry	146
Sysmän kehitysvammaisten tuki ry	67
Piiri yhteensä	1173

ETELÄ-SAVON TUKIPIIRI RY

Joroisten kehitysvammaisten tuki ry	9
Juvan kehitysvammaisten tuki ry	44
Mikkelin seudun	
kehitysvammaisten tuki ry	227
Mäntyharjun ja Pertunmaan	
kehitysvammaisten tuki ry	53
Punkaharjun kehitysvammaisten tuki ry	23
Rantasalmen kehitysvammaisten tuki ry	43
Savonlinnan kehitysvammaisten tuki ry	42
Piiri yhteensä	441

KAINUUN TUKIPIIRI RY

Kajaanin kehitysvammaisten tuki ry	96
Kuhmon kehitysvammaisten tuki ry	78
Puolangan kehitysvammaisten tuki ry	25
Ristijärven kehitysvammaisten tuki ry	25
Sotkamon kehitysvammaisten tuki ry	19
Suomussalmen	
kehitysvammaisten tuki ry	75
Piiri yhteensä	318

KESKI-SUOMEN TUKIPIIRI RY

Jämsän seudun	
kehitysvammaisten tuki ry	293
Karstulan kehitysvammaisten tuki ry	92
Keski-Suomen kehitysvammaisten tuki ry	235
Keuruun seudun kehitysvammaisten tuki ry	118
Kuhmoisten kehitysvammaisten tuki ry	14

Saarijärven seudun

kehitysvammaisten tuki ry	96
Viitasaaren kehitysvammaisten tuki ry	93
Piiri yhteensä	941

KYMEN TUKIPIIRI RY

Anjalankosken	
kehitysvammaisten tuki ry	118
Haminan seudun ERKAT ry	118
litin kehitysvammaisten tuki ry	49
Joutsenon kehitysvammaisten tuki ry	93
Kotkan kehitysvammaisten tuki ry	147
Kouvola seudun	
kehitysvammaisten tuki ry	79
Kuusankosken	
kehitysvammaisten tuki ry	169
Piiri yhteensä	773

LAPIN TUKIPIIRI RY

Inarin kehitysvammaisten tuki ry	51
Kehitysvammaistuki 77 Kemi ry	78
Kemijärven kehitysvammaisten tuki ry	100
Kittilän kehitysvammaisten tuki ry	59
Kolarin kehitysvammaisten tuki ry	20
Posion kehitysvammaisten tuki ry	15
Ranuan kehitysvammaisten tuki ry	47
Rovaniemen kehitysvammaisten tuki ry	146
Sallan kehitysvammaisten tuki ry	33
Sodankylän kehitysvammaisten tuki ry	72
Tervolan kehitysvammaisten tuki ry	13
Tornion kehitysvammaisten tuki ry	28
Ylitornion kehitysvammaisten tuki ry	23
Piiri yhteensä	685

PIRKANMAAN TUKIPIIRI RY

Elvy ry *	21
Etelä-Pirkan Erkat ry *	7
Hämeenkyrön kehitysvammaisten tuki ry	81
Ikaalisten-Parkanon	
kehitysvammaisten tuki ry	69
Kangasalan seudun	
kehitysvammaisten tuki ry	182
Mäntän seudun kehitysvammaisten tuki ry	80
Nokian kehitysvammaisten tuki ry	236

Ruoveden-Virtain		Halsua-Kaustinen-Vetelin	
kehitysvammaisten tuki ry	60	kehitysvammaisten tuki ry	66
Sastamalan seudun		Ilmajoen kehitysvammaisten tuki ry	50
kehitysvammaisten tuki ry	84	Jalasjärven kehitysvammaisten tuki ry	51
Tampereen kehitysvammaisten tuki ry	753	Jurvan kehitysvammaisten tuki ry	37
Valkeakosken seudun		Kannuksen kehitysvammaisten tuki ry	26
kehitysvammaisten tuki ry	163	Kauhajoen kehitysvammaisten tuki ry	126
Piiri yhteensä	1736	Kauhavan-Härmäin	
		kehitysvammaisten tuki ry	75
POHJOIS-KARJALAN TUKIPIIRI RY		Kokkolan kehitysvammaisten tuki ry *	65
Ilomantsin-Tuupovaaran		Kurikan kehitysvammaisten tuki ry	75
kehitysvammaisten tuki ry	58	Laihian kehitysvammaisten tuki ry	54
Joensuun kehitysvammaisten tuki ry	149	Lappajärven-Evijärven	
Juuan kehitysvammaisten tuki ry	30	kehitysvammaisten tuki ry	13
Keski-Karjalan kehitysvammaisten tuki ry	40	Lapuan kehitysvammaisten tuki ry	58
Kontiolahden kehitysvammaisten tuki ry	29	Seinäjoen seudun	
Lieksan kehitysvammaisten tuki ry	80	kehitysvammaisten tuki ry	169
Liperin kehitysvammaisten tuki ry	46	Suupohjan kehitysvammaisten tuki ry *	87
Outokummun kehitysvammaisten tuki ry	55	Toholammin-Lestijärven	
Polvijärven kehitysvammaisten tuki ry	66	kehitysvammaisten tuki ry	16
Ylä-Karjalan kehitysvammaisten tuki ry	72	Vaasan seudun	
Piiri yhteensä	625	kehitysvammaisten tuki ry	140
		Ähtärin sisupussit ry *	39
POHJOIS-SAVON TUKIPIIRI RY		Piiri yhteensä	1182
Iisalmen kehitysvammaisten tuki ry	70		
Kaavin kehitysvammaisten tuki ry	31	POPOKE RY	
Keitelekehitysvammaisten tuki ry	14	Haapajärven Erkat ry	50
Kiuruveden kehitysvammaisten tuki ry	25	Haapaveden kehitysvammaisten tuki ry	41
Kuopion Hoiva ry	159	lin kehitysvammaisten tuki ry	33
Leppävirran kehitysvammaisten tuki ry	81	Kalajoen kehitysvammaisten tuki ry	54
Maaningan kehitysvammaisten tuki ry	19	Kuusamon kehitysvammaisten tuki ry	130
Pielaveden kehitysvammaisten tuki ry	34	Kärsämäen kehitysvammaisten tuki ry	28
Siilinjärven kehitysvammaisten tuki ry	67	Lakeuden kehitysvammaisten tuki ry	62
Suonenjoen kehitysvammaisten tuki ry	82	Muhoksen kehitysvammaisten tuki ry	66
Tuusniemen vammaisten tuki ry	27	Oulun kehitysvammaisten tuki ry	431
Varkauden kehitysvammaisten tuki ry	97	Pudasjärven kehitysvammaisten tuki ry	69
Varpaisjärven		Pyhäjärven kehitysvammaisten tuki ry	29
kehitysvammaisten tuki ry	16	Raahen seudun	
Vieremän kehitysvammaisten tuki ry	18	kehitysvammaisten tuki ry	67
Piiri yhteensä	740	Rantsilan kehitysvammaisten tuki ry	11
		Reisjärven kehitysvammaisten tuki ry	22
POHOJALAASET -99 TUKIPIIRI RY		Ruukin kehitysvammaisten tuki ry	20
Alajärvi-Vimpelin		Taivalkosken kehitysvammaisten tuki ry	31
kehitysvammaisten tuki ry	35	Utajärven kehitysvammaisten tuki ry	21

Vaalan kehitysvammaisten tuki ry	30	kkehitysvammaisten tuki ry	82
Ylivieskan kehitysvammaisten tuki ry	42	Salon kehitysvammaisten tuki ry	143
Piiri yhteensä	1237	Someron seudun	
		kehitysvammaisten tuki ry	99
SATAKUNNAN TUKIPIIRI RY		Turun seudun kehitysvammaisten tuki ry	439
Eurajoen kehitysvammaisten tuki ry	26	Uudenkaupungin seudun	
Euran seudun kehitysvammaisten tuki ry	123	kehitysvammaisten tuki ry	80
Harjavallan seudun		Piiri yhteensä	1 200
kehitysvammaisten tuki ry	142		
Huittisten seudun		VALTAKUNNALLISET YHDISTYKSET	
kehitysvammaisten tuki ry	48	Frax ry	38
Pohjois-Satakunnan		Me itse ry	1 109
kehitysvammaisten tuki ry	57	Suomen Angelman-yhdistys ry	35
Porin seudun kehitysvammaisten tuki ry	98	Suomen PWS-yhdistys ry	108
Rauman seudun		Piiri yhteensä	1 291
kehitysvammaisten tuki ry	87		
Piiri yhteensä	581		
		Kehitysvammaisten Tukiliitto ry	
UUDENMAAN TUKIPIIRI RY		Henkilöjäseniä yhteensä 31.12.2020	15 115
Espoon kehitysvammatuki ry	268		
Hyvinkään kehitysvammaisten tuki ry	104		
Karjaan seudun kehitysvammaisten tuki ry	47		
Kehitysvammatuki 57 ry	742		
Keski-Uudenmaan			
kehitysvammaisten tuki ry	186		
Kirkkonummen kehitysvammaisten tuki ry	92		
Lohjan seudun kehitysvammaisten tuki ry	90		
Luoteis-Uudenmaan			
kehitysvammaisten tukiyhdistys ry	48		
Mäntsälän seudun			
kehitysvammaisten tuki ry	59		
Nurmijärven kehitysvammaisten tuki ry	142		
Porvoon seudun			
kehitysvammaisten tuki ry	110		
Rinnetuki ry	74		
Vantaan kehitysvammaisten tuki ry	230		
Piiri yhteensä	2192		
VARSINAIS-SUOMEN TUKIPIIRI RY			
Halikon kehitysvammaisten tuki ry	15		
Kaarinan kehitysvammaisten tuki ry	100		
Killin kehitysvammaisten tuki ry	242		
Loimaan seudun			

Tukiliiton jäsenmäärän kehitys viime vuosina

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Tukiliitto, henkilöjäsenet yhteensä	15 115	16 277	16 482	16 772	16 748	16 932

Jäsenmäärien kehitys tukipiirien alueilla

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Etelä-Hämeen Kehitysvammaisten Tukipiiri ry	1 173	1 219	1 231	1 278	1 285	1 252
Etelä-Savon Kehitysvammaisten Tukipiiri ry	441	467	464	492	480	485
Kainuun Kehitysvammaisten Tukipiiri ry	318	340	348	343	341	386
Kehitysvammaisten Pohjois-Savon Tukipiiri ry	740	799	845	871	784	883
Keski-Suomen Kehitysvammaisten Tukipiiri ry	941	942	883	818	784	711
Kymen Kehitysvammaisten Tukipiiri ry	773	1 307	1 313	1 302	1 293	1 336
Lapin Kehitysvammaisten Tukipiiri ry	685	765	784	821	827	890
Pirkanmaan Kehitysvammaisten Tukipiiri ry	1 736	1 801	1 826	1 809	1 763	1 809
Pohjois-Karjalan Kehitysvammaisten Tukipiiri ry	625	646	657	665	676	692
Pohjojalaaset-99 Kehitysvammaisten Tukipiiri ry	1 182	1 225	1 235	1 313	1 322	1 584
Popoke ry	1 237	1 268	1 377	1 474	1 540	1 380
Satakunnan Kehitysvammaisten Tukipiiri ry	581	619	617	638	648	633
Uudenmaan Tukipiiri ry	2 192	2 299	2 299	2 374	2 390	2 419
Varsinais-Suomen Kehitysvammaisten Tukipiiri ry	1 200	1 262	1 300	1 301	1 281	1 258
Valtakunnalliset yhdistykset	1 291	1 318	1 303	1 273	1 249	1 214

Kehitysvammaisten Tukiliiton jäsenmäärien kehitys.

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITTO RY

Tule mukaan paikalliseen yhdistykseen ja samalla suureen valtakunnalliseen kansalais- ja ihmisoikeusjärjestöön. Yhdessä voimme muuttaa maailmaa.

Vertaistuki ja vaikuttaminen ovat Tukiliiton toiminnan ydin. Tukiyhdistykset toimivat kehitysvammaisten ihmisten – lasten, nuorten ja aikuisten – ja heidän läheistensä yhdyssiteenä ja etujärjestönä.

Jäsenenä saat ajantasaista tietoa oikeuksien valvonnasta, palveluista, sosiaaliturvasta sekä paikallisista ja valtakunnallisista tapahtumista. Voit valita jäsenlehdeksi joko laadukkaan, yleiskielisen Tukiviestin tai selkokielellisen Leijan, joka on palkittu Vuoden selväsanaisena. Sateenvarjomme alla toimii monia sosiaalisen median verkostoja.

Meitä on jo noin 15 000 ympäri Suomen. Paikallisten tukiyhdistysten lisäksi jäsenyhdistyksiimme kuuluu valtakunnallisia harvinaisten kehitysvammaryhmien yhdistyksiä sekä kehitysvammaisten ihmisten oma Me Itse ry.

Tavoitteemme ovat

- kehitysvammaisten ihmisten osallisuuden sekä perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen
- se, että perheet saavat tarvitsemansa tuen.

Työmme perusta on YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus. Yhdenvertaisuus ei ole maailmassa valmiina, se vaatii tekoja. Kehitysvammaisten Tukiliitto rakentaa kaikkien yhteistä maailmaa, jossa jokainen kuuluu joukkoon.

Yhdistyksemme, joita on noin 170, toimivat koko Suomen alueella.

Yhdistyksissä ihmiset saavat ja antavat vertaistukea – vaihtavat kokemuksia ja hyväksi koettuja arjen ratkaisuja –, järjestävät toimintaa ja tapahtumia ja vaikuttavat oman alueensa päätöksentekoon kehitysvammaisia ihmisiä ja heidän läheisiään koskevissa asioissa.

Tule mukaan!

Tule mukaan! Lähde tukijaksi!
Toimintaamme tukevat yksityiset lahjoittajat ja
sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
Veikkauksen tuotolla.